

CONCLUSIONS DE LA COMISSIÓ D'INVESTIGACIÓ SOBRE L'APLICACIÓ DE L'ARTICLE 155 DE LA CONSTITUCIÓ ESPANYOLA A CATALUNYA

Grup Parlamentari de Junts per Catalunya

o. Com consta a la placa de la plaça de l'1 d'octubre de Girona, en paraules sàvies del filòsof Xavier Antich, “hi ha una cosa pitjor que l'oblit, no saber que s'oblida.”

I aquesta és la nostra tasca, fer saber i conèixer dels danys del 155 perquè ningú pugui dir un dia que no sabia que ho oblidava.

1. Un context de repressió, amb el Govern empresonat o a l'exili, i en ple judici als presos polítics.

1.1. El Ple del Parlament de Catalunya va aprovar el 4 de juliol del 2018 la creació d'una comissió d'investigació sobre l'aplicació de l'article 155 de la Constitució espanyola a Catalunya amb l'objectiu d'analitzar el context polític en què es va aprovar, la seva legalitat i constitucionalitat i els danys produïts al conjunt de la societat catalana i, concretament, sobre els diversos actors polítics, econòmics i socials.

Les conclusions a les quals pot arribar aquest Grup Parlamentari sobre l'aplicació de l'article 155 de la Constitució espanyola són el resultat de l'anàlisi de les múltiples compareixences celebrades en seu parlamentària per part de testimonis i experts, que a través de les seves consideracions ens han permès posar negre sobre blanc pel que fa a aquest capítol de la història recent de Catalunya.

La creació de la comissió d'investigació va comptar amb el suport dels grups parlamentaris de Junts per Catalunya i Republicà, a més dels vots del grup parlamentari de Catalunya en Comú Podem i el subgrup parlamentari de la CUP - Crida Constituent. La votació va rebre els vots en contra dels grups parlamentaris de Ciutadans, Socialistes i Units per Avançar i el subgrup del Partit Popular de Catalunya. En total, setanta-cinc vots a favor i cinquanta-set en contra.

Durant el desenvolupament de les sessions de la comissió les compareixences han comptat amb la participació activa dels grups de Junts per Catalunya, del grup Republicà, del grup de Catalunya en Comú Podem i del subgrup de la CUP. Per contra, no hi ha participat els grups parlamentaris de Ciutadans, dels Socialistes i Units per Avançar ni del Partit Popular. El grup dels Socialistes i Units per Avançar curiosament només ha assistit a una sessió de la comissió, la de la compareixença de l'expresident i senador José Montilla -del seu

partit-, i Ciutadans només a la compareixença del vicepresident Oriol Junqueras. Aquests tres grups, doncs, han menystingut els treballs de la comissió d'investigació i han desaprofitat l'oportunitat d'acreditar els seus posicionaments i desmentir els danys que s'han acreditat.

El transcurs de les sessions de la comissió s'ha produït en un context marcat per la repressió en què el Govern de la Generalitat de Catalunya que va organitzar el referèndum de l'1 d'octubre del 2017 es trobava empresonat o a l'exili.

Durant el desenvolupament de la comissió s'ha produït el judici i la sentència del Tribunal Suprem i s'està duent a terme el judici a la cúpula dels Mossos d'Esquadra, a més d'altres múltiples procediments judicials.

Per tant, no es pot deslligar el desenvolupament de la comissió del context polític i judicial de repressió, fet que ha incidit en la llibertat d'expressió dels compareixents o ha interferit en les compareixences, com és el cas de la negativa del Tribunal Suprem a les compareixença dels presos polítics abans i durant el judici.

1.2 Per aquests motius el Parlament de Catalunya:

1.2.1 Manifesta que els treballs de la comissió s'han realitzat en un context polític i judicial de repressió, no només marcat pel judici i la sentència del Tribunal Suprem, i l'empresonament de líders independentistes, sinó pels múltiples procediments judicials i prejudicials que s'han anat obrint i han incidit en el desenvolupament normal dels seus treballs i en la llibertat d'expressió dels compareixents.

1.2.2 Constata que hi ha hagut una actuació impune de l'Estat contra l'independentisme.

1.2.3 Reprova l'actitud dels grups parlamentaris que no han participat en els treballs de la comissió, i que van ser part activa i decisiva en l'aplicació de l'article 155, pel que significa de menyspreu a les institucions de Catalunya afectades per l'aplicació d'un 155 i que ha significat una regressió de l'autogovern de Catalunya sense precedents en democràcia.

2. Els ideòlegs del 155 es neguen a comparèixer.

2.1. Durant el transcurs de la comissió s'han dut a terme 41 compareixences de les aprovades inicialment en el pla de treball. D'entre els compareixents citats que s'han negat a comparèixer s'hi poden comptar diverses personalitats de la política de l'Estat espanyol que van tenir un paper rellevant en l'aprovació i el desplegament de l'aplicació de l'article 155 de la Constitució espanyola a Catalunya:

- Mariano Rajoy, expresident del Govern espanyol.
- Soraya Sáenz de Santamaría, exvicepresidenta del Govern espanyol.
- María Dolores de Cospedal, exministra de Defensa.
- Juan Ignacio Zoido, exministre de l'Interior.
- Enric Millo, exdelegat del Govern espanyol a Catalunya.
- Jorge Moragas, excap de gabinet del president del Govern espanyol.
- Roberto Bermúdez de Castro, exsecretari d'Administracions Territorials.
- Juan Antonio Puigserver, exsecretari general tècnic del Ministeri de l'Interior.
- Jaime Alfonsín, cap de la Casa Reial.
- Joan Josep Omella, arquebisbe de Barcelona.
- Ignacio Cosidó, senador portaveu del Partit Popular.
- Pío García Escudero, expresident del Senat.
- Pedro Sánchez, actual president del Govern espanyol.
- Carmen Calvo, actual vicepresidenta del Govern espanyol.

La seva no compareixença és un exercici de menyspreu a les institucions catalanes, i de forma concreta al Parlament de Catalunya. Un fet, a més, que ha limitat els treballs de la comissió.

Cal destacar que la no compareixença d'aquestes persones en la comissió d'investigació del Parlament de Catalunya s'ha emparat en un informe del Consell d'Estat que els n'ha eximit. De fet, una de les compareixents citades que s'han negat a comparèixer, Soraya Sáenz de Santamaría, és ahora membre del Consell d'Estat. Això posa de manifest la manca d'independència dels poders de l'Estat i demostra una coordinació per limitar i dificultar la investigació dels efectes del

155.

Les diverses incompareixences han estat motiu, en primer terme, d'una nova citació, mentre que la segona incompareixença ha estat notificada al Ministeri Fiscal als efectes de substanciar les responsabilitats penals que puguin correspondre a les persones que han declinat comparèixer al Parlament de Catalunya, tal com estableix l'article 59.3 del Reglament del Parlament.¹ La Fiscalia va arxivar la investigació sobre la incompareixença en la comissió (expresident Rajoy i altres excàrrecs, com ara, Soraya Saénz de Santamaría, Dolores de Cospedal, Juan Ignacio Zoido, Enric Millo i Jorge Moragas).

2.2 Per tot això el Parlament de Catalunya:

2.2.1 Constata una actitud obstruccionista dels treballs de la comissió per part del Consell d'Estat, qui ha justificat i avalat la

¹ L'article 59.3 del Reglament del Parlament de Catalunya disposa: "Si la persona convocada desatén, voluntàriament, el requeriment de comparèixer davant una comissió d'investigació, la Mesa del Parlament n'ha de donar compte al Ministeri Fiscal, als efectes de substanciar la responsabilitat penal que hi pugui correspondre. En la notificació inicial, se l'ha d'advertir d'aquesta possible responsabilitat penal."

incompareixença de testimonis que han estat peces clau en la decisió i l'aplicació del 155.

2.2.2 Reprova Mariano Rajoy, els membres del seu Govern, i el Delegat del Govern de l'Estat a Catalunya, Enric Millo, que van ser part activa i decisiva en l'aplicació de l'article 155, i es van negar a comparèixer davant la Comissió en un exercici de menyspreu a les institucions catalanes, i de forma concreta al Parlament de Catalunya.

2.2.3 Reprova el líder del PSOE i actual president del Govern espanyol, Pedro Sánchez, que va ser part activa i decisiva en l'aplicació de l'article 155 i es va negar a comparèixer davant la comissió en un exercici de menyspreu a les institucions catalanes, i de forma concreta al Parlament de Catalunya.

2.2.4 Reprova el líder de Ciudadanos, Albert Rivera, que va ser part activa i decisiva en l'aplicació de l'article 155.

3. Negativa històrica del Govern espanyol a l'exercici del dret d'autodeterminació de Catalunya.

3.1. La intervenció de l'article 155 de la Constitució espanyola no s'entén sense un exercici de context de les relacions existents entre la Generalitat de Catalunya i el Govern espanyol, tensades al llarg de diversos anys per la negativa per part del Govern de l'Estat de permetre la convocatòria d'un referèndum d'autodeterminació a Catalunya i el convenciment de les autoritats catalanes que la solució al conflicte polític entre Catalunya i l'Estat espanyol passa per a l'exercici d'aquest dret.

Des de l'any 2012, amb les diverses manifestacions independentistes organitzades des de la societat civil organitzada, i de forma destacada per l'Assemblea Nacional Catalana i Òmnium Cultural, les més multitudinàries de la nostra història, la relació entre la Govern de Catalunya i el Govern espanyol ha passat per l'intent d'articular un pacte fiscal semblant a l'existent al País Basc; la sol·licitud del traspàs de competències per a celebrar un referèndum al Congrés dels Diputats²; l'aprovació d'una Llei de consultes no populars no referendàries i altres formes de participació ciutadana; i, davant la constant negativa de l'Estat de negociar aquestes propostes, la celebració d'una consulta ciutadana sobre la independència, la consulta del 9 de novembre³, precursora del referèndum d'autodeterminació que es va celebrar l'1 d'octubre després de, una vegada més, la negativa del Govern espanyol de Mariano Rajoy de negociar un referèndum pactat.

² Els diputats Jordi Turull, Marta Rovira i Joan Herrera van ser els encarregats de comparèixer al Congrés dels Diputats el 8 d'abril de 2014, per a sol·licitar el traspàs de la competència de la convocatòria d'un referèndum a Catalunya.

³ Consulta sobre el futur polític de Catalunya del 9 de novembre del 2014.

El referèndum d'autodeterminació de l'1 d'octubre del 2017⁴ va tenir un resultat final a favor de la independència de Catalunya, amb un 90,18% dels vots, davant d'un 7,83% de vots en contra. El referèndum d'autodeterminació de l'1 d'octubre és un mandat polític vigent.

El govern del president Carles Puigdemont va decidir suspendre la declaració d'independència per afavorir el diàleg polític entre els dos governs, fins a arribar a declarar-la finalment el 27 d'octubre del 2017, davant la manca de garanties del Govern espanyol de la no aplicació del 155, alhora que el Senat espanyol aprovava el 155.

Cal remarcar que el context polític i la conjuntura social de repressió va suposar un punt d'inflexió el 20 de setembre del 2017, pocs dies abans de la celebració del referèndum, quan el jutge titular del jutjat número 13 de Barcelona Juan Antonio Ramírez Sunyer va ordenar l'escorcoll de les seus dels Departaments de Vicepresidència, Economia i Hisenda, Governació i Administració Pública i Habitatge, Afers i Relacions Institucionals i Exteriors i Transparència, i Treball, Afers Socials i Famílies, a més de les seus de l'Agència Tributària de Catalunya, el Consorci d'Administració Oberta de Catalunya, la Fundació PuntCat, l'Institut Català de Finances i del Centre de Telecomunicacions i Tecnologies de la Informació. A més d'aquests escorcolls van practicar-se catorze detencions.

La resposta ciutadana va ser la mobilització pacífica immediata davant les seus escorcollades, i el president Carles Puigdemont i el seu Govern van titllar l'operació de la Policia Nacional i la Guàrdia Civil anomenada Anubis d'estat d'excepció de facto.

La resposta de l'Estat va consistir, per una banda, en controlar la despesa de la Generalitat de Catalunya intervenint així les finances i posant-les sota el control del Ministeri d'Hisenda, i, per altra banda, en una querrela per sedició contra els presidents de l'Assemblea Nacional Catalana i d'Òmnium Cultural, Jordi Sànchez i Jordi Cuixart.

Dues setmanes després de la celebració del referèndum de l'1 d'octubre, el 16 d'octubre, la jutgessa de l'Audiència Nacional Carmen Lamela decretava presó provisional sense fiança per Jordi Sánchez i Jordi Cuixart.

3.2 Per tot això el Parlament de Catalunya:

3.2.1 Constata l'existència d'un conflicte polític entre Catalunya i l'Estat espanyol que és conseqüència de la negativa de l'Estat a reconèixer el dret d'autodeterminació de Catalunya.

3.2.2 Constata que l'Estat espanyol està obligat pel dret internacional a reconèixer el dret d'autodeterminació.

3.2.3 Manifesta que les institucions catalanes han reclamat i impulsat fórmules d'acord amb l'Estat espanyol per millorar l'autogovern i per

⁴ El referèndum d'autodeterminació de l'1 d'octubre es va veure alterat per l'ús de la força i la violència per part dels cossos i forces de seguretat de l'Estat.

a poder exercir el dret a l'autodeterminació que han estat sempre rebutjades i menystingudes.

3.2.4 Manifesta que les consultes del 9 de novembre i de l'1 d'octubre han estat fruit de la voluntat del poble de Catalunya d'expressar-se lliurement com a resposta a la intransigència de l'Estat espanyol.

3.2.5 Reivindica la vigència del mandat polític que deriva del referèndum de d'autodeterminació de l'1 d'octubre.

4. La decisió d'intervenir Catalunya amb el 155 estava presa. Convocar eleccions o no declarar la independència no n'haurien aturat l'aplicació.

4.1. S'ha fet responsable el president Puigdemont i el seu Govern de l'aplicació del 155, quan en realitat era una decisió presa com es detallarà a continuació.

La no Declaració d'independència del Parlament de Catalunya o la convocatòria d'eleccions del president Puigdemont no haguessin evitat l'aplicació de l'article 155. Era una decisió política presa i la interpel·lació al diàleg enganyosa, falsa.

El desenvolupament de les sessions de la Comissió d'investigació ha estat acompanyat per les incompareixences del president Rajoy o la vicepresidenta Soraya Sáenz de Santamaría o el seu còmplice, el president Sánchez. Tot i això, han aparegut informacions, com el propi llibre del president Rajoy o d'altres declaracions, que conjuntament a la compareixença del president Puigdemont i la resta del Govern legítim de Catalunya, que permeten afirmar que si el president Puigdemont hagués convocat eleccions autonòmiques també s'hagués aplicat l'article 155. És a dir, la Declaració d'independència per part del Parlament de Catalunya no suposava la paralització de la maquinària político-jurídica⁵ que s'havia coordinat per "descabezar el independentismo", del que es vantava Soraya Sáenz de Santamaría⁶.

Aquesta maquinària s'havia iniciat amb la modificació de la Llei orgànica 2/1979, de 3 d'octubre, del Tribunal Constitucional⁷ que li atorgava poders d'execució de sentències, unes potestats que van ser criticades pel propi PSOE, que fins i tot s'havia compromès a derogar la reforma, però finalment no va fer-ho. Aquestes potestats d'execució de sentències han estat claus per a judicialitzar

⁵ Mateo, J.J (2015) El PSOE impulsa un frente contra la reforma constitucional del PP. El País. Recuperat de https://elpais.com/politica/2015/09/02/actualidad/1441184226_224949.html

⁶ La Vanguardia (2017) Sáenz de Santamaría presume de haber descabezado a ERC y a Junts per Catalunya. Recuperat de <https://www.lavanguardia.com/politica/20171216/433683114375/elecciones-cataluna-santamaria-presume-descabezado-erc-junts-per-catalunya.html>

⁷ Es va modificar amb la Llei orgànica 15/2015, de 16 d'octubre, de reforma de la LOTC. Veure: Arzo Santisteban, Xabier: "Los poderes de ejecución de los tribunales constitucionales alemán y austriaco", Revista Española de Derecho Constitucional, núm. 108, setembre-desembre, 2016, pàgs. 13-49.

la política i limitar els debats parlamentaris en el Parlament de Catalunya, o en la pròpia execució del 155, en les investidures fallides o en les propostes de resolució que ha aprovat el Parlament de Catalunya i que han estat motiu de requeriment per part del TC. En aquests termes val a dir que la doctrina constitucionalista va criticar la reforma i que són un rara avis si es compara amb el dret constitucional comparat, per exemple el Bundesverfassungsgericht.

En aquest sentit, en la seva compareixença Urías⁸ afirma que el requeriment en el qual s'instava el president Puigdemont i el Govern de la Generalitat per tal que aclarissin el sentit de la Declaració d'independència no era vàlid perquè no es dóna l'oportunitat política a Catalunya de saber el compromís del Govern espanyol en no aplicar-lo. *“El requerimiento que se hizo, no sé si lo recuerdan ustedes, fue una pregunta al Gobierno de la Generalitat diciéndole: <<Aclárenos el sentido de la declaración de independencia, de neutralidad.>> Eso no es un requerimiento [...] no lo es materialmente, porque no se le da la oportunidad de decir <<si usted hace esto no aplicamos el 155>>, que es lo que tendría que haber hecho el requerimiento. Y, en vez de eso, se plantea como una discrepancia política - <<acláreme>> - y un jueguito político, que, evidentemente, deja de ser excepcional.”* Aquest posicionament també va ser explícitament argumentat per la compareixença d'Esteve⁹.

Per tant, cap compromís polític-jurídic de no aplicació del 155 amb la convocatòria d'unes eleccions. És més, en el seu llibre, Mariano Rajoy diu que *“no veía ninguna razón para dejar en suspenso una decisión que no era fruto de ningún arrebató, sino consecuencias de semanas de estudio y de muy sólidos argumentos jurídicos y políticos. Antes de llegar a aplicar aquel precepto constitucional nos habíamos cargado de razones y estas no desaparecían por el hecho de que Puigdemont convocara elecciones; la independencia seguía declarada¹⁰”,* deixant clar la concepció per part del règim del 78, dels poders de l'estat del 155 com el braç jurídic per parar l'independentisme.

Com destacava en la seva compareixença Esteve¹¹, l'article 155 és *“l'última ràtio respecte del protagonisme principal i prevalent que ha de tenir el diàleg i el pacte polític institucional en la resolució de l'eventual crisi constitucional. Per tant, es configura l'aplicació del 155 com a última ràtio; en primer terme ha de prevaldre el diàleg, el pacte polític i institucional”*.

Doncs bé, el president Puigdemont davant aquest requeriment previ a l'aplicació del 155 en la seva resposta la paraula “diàleg” apareixia sis vegades i dues vegades la paraula “negociació” i quatre vegades “acord”. Mentrestant, el del president Rajoy contenia conceptes indeterminats com ara *“liquidar la concòrdia*

⁸ Diari de Sessions del Parlament de Catalunya. Tercer període. Sèrie C. Núm. 164. Recuperat de <https://www.parlament.cat/document/dspcc/300843.pdf>

⁹ Diari de Sessions del Parlament de Catalunya. Tercer període. Sèrie C. Núm. 164. Recuperat de <https://www.parlament.cat/document/dspcc/300843.pdf>

¹⁰ El Nacional (30 novembre 2019) Rajoy revela que iba a aplicar el 155 aunque Puigdemont convocara elecciones. Recuperat de https://www.elnacional.cat/es/politica/rajoy-aplicar-155-puigdemont-convocara-elecciones_447111_102.html

¹¹ Diari de Sessions del Parlament de Catalunya. Tercer període. Sèrie C. Núm. 164. Recuperat de <https://www.parlament.cat/document/dspcc/300843.pdf>

cívica, imponer un proyecto radical y empobrecedor, grave deterioro de la convivencia, recuperación de la normalidad institucional, fractura e incertidumbre económica”.

Aquesta qüestió no és menor perquè no es tracta d'un requeriment formal. Era i és molt més que un simple tràmit, perquè inicia el procediment d'aplicació de l'article 155 i en lloc de ser un instrument per a l'inici del diàleg i després sí, l'aplicació del 155, no ho va ser. Es va aplicar el 155 sense proporcionalitat ni ponderació, com ho demostra el fet de cessar un govern i dissoldre un Parlament, amb convocatòria d'eleccions inclosa. El president Puigdemont va afirmar que *“vaig prendre la decisió de convocar eleccions anticipades si l'Estat acceptava de retirar el 155, de retornar a casa seva els milers de policies enviats per reprimir catalans, si cessava la repressió que havia comportat l'empresonament de Jordi Sànchez i Jordi Cuixart, i si s'aixecava la intervenció a les finances de la Generalitat”*. Però pel que fa a les garanties que el president Puigdemont sol·licitava, no ens consta informació que acredités que es produïssin. El que sí és públic és com el llavors i actualment alcalde de Badalona, Xavier Albiol, va afirmar *“el artículo 155 ya se ha puesto en marcha y no se puede frenar. Más allá de lo que diga o lo que pueda dejar de decir el president Puigdemont”*¹².

Aquesta situació de crisi política democràtica no es pot entendre sense el suport explícit de l'actual president espanyol, Pedro Sánchez, al llavors president espanyol, Mariano Rajoy, per instar-lo a aplicar el 155. Sánchez es va oferir, segons explica ell mateix al seu llibre “Manual de Resistencia” i segons recullen diversos mitjans, a Rajoy en els termes següents: *“Yo le decía: ‘Oye, aquí está el PSOE’. Le invitaba a utilizarnos si lo necesitaba”*¹³.

A més, hem de sumar d'altres actors que van participar en negociacions i que no han intervingut a la comissió i que no sabem quin és el seu paper, com és el cas del lehendakari Iñigo Urkullu o el diputat socialista Miquel Iceta. Sí que consta, arran de la intervenció del president del Comitè d'empresa de la SEAT, Matías Carnero, que en a l'acte de la Casa Reial del 12 d'octubre del 2017, el “besamanos” del Rei, es comentava què faria SEAT amb la seva seu social a Catalunya. *“¿En SEAT qué pasa?”*¹⁴

¹² Europa Press (2017, octubre 23). Albiol dice que el 155 ya no se puede frenar. Recuperat de <https://www.youtube.com/watch?v=6F57TSBs3To>

¹³ El octubre catalán en 20 fragmentos del libro de Pedro Sánchez (21 de febrer del 2019) La Vanguardia. Recuperat de <https://www.lavanguardia.com/politica/20190221/46601371446/octubre-catalan-2017-libro-pedro-sanchez-20-fragmentos-10-155-mariano-rajoy-manual-resistencia.html>

¹⁴ Transcripció en brut Sessió 16 del 17 de desembre del 2019 de la Comissió d'Investigació sobre l'Aplicació de l'Article 155 de la Constitució espanyola a Catalunya. Recuperat de <https://www.parlament.cat/document/transcripcio/39363225.pdf>

Per tot això, no s'ha acreditat en aquesta comissió la voluntat i el compromís real de diàleg per resoldre políticament el conflicte democràtic existent en els dies previs al 155.

4.2 Per aquests motius el Parlament de Catalunya:

4.2.1 Constata que l'aplicació del 155 estava predeterminada molt abans del referèndum de l'1 d'octubre i que no existia cap voluntat, per part del Govern espanyol, de no aplicar-lo en el cas de que el president Puigdemont hagués convocat eleccions.

4.2.2 Constata que en els dies previs a l'aplicació del 155 no hi va haver cap voluntat per part de l'Estat espanyol de negociació, diàleg i acord.

5. L'aprovació d'urgència del 155 al Senat: un procés irregular, sense garanties i amb vulneració de drets.

5.1. L'aplicació de l'article 155 de la Constitució espanyola a Catalunya es va dur a terme amb manca de lleialtat institucional, manca de neutralitat i amb vulneració del procediment legalment previst, perquè va suposar una usurpació dels poders de la Generalitat. Mitjançant aquesta intervenció, el Govern espanyol va dur a terme polítiques que anaven en contra dels interessos de la ciutadania de Catalunya, quan a Catalunya, el partit del Govern espanyol tenia una representació al Parlament de només d'11 diputats de 135, i havia obtingut només el 8,49% dels vots a les darreres eleccions.

L'aplicació del 155 va provocar una completa indefensió de la Generalitat de Catalunya davant els tribunals ja que la tramitació al Senat del 155 no es va dur a terme segons el procediment establert, sinó amb arbitrarietats i defectes procedimentals, que es relaten a continuació.

El dia 24 d'octubre del 2017 -tres dies abans de l'aprovació per part del Senat del 155 a Catalunya-, el Govern de la Generalitat havia pres l'acord de recórrer la seva eventual aplicació, així com la sol·licitud de dictamen al Consell de Garanties Estatutàries.

El procediment d'aprovació de les mesures sol·licitades pel Govern espanyol al Senat va estar marcat per la vulneració del dret a la participació política, que fa que l'aplicació del 155 a Catalunya sigui del tot irregular, tal com

han afirmat en les seves compareixences tant el Senador Josep Lluís Cleries¹⁵ com la Senadora Mirella Cortés¹⁶, tots dos senadors per designació del Parlament de Catalunya.

Segons exposen els seus testimonis, la Mesa del Senat va prendre l'acord de tramitació de l'aplicació del 155 sense haver convocat la Junta de Portaveus, per tant sense escoltar els grups minoritaris representants dels interessos dels ciutadans de Catalunya, malgrat el Partit Popular i el Partit Socialista tenien una amplíssima majoria que assegurava l'acord de tramitació.

Davant d'això, el grup d'Esquerra Republicana al Senat va presentar una reconsideració de l'acord de la Mesa que no es va resoldre quan es va constituir la Comissió conjunta de Comunitats Autònomes i Constitucional. En aquesta comissió conjunta no es va deixar participar aquells senadors i senadores designats pel Parlament de Catalunya que no en fossin membres, així com tampoc es va deixar participar Ferran Mascarell, en aquell moment Delegat del Govern de la Generalitat de Catalunya a Madrid, malgrat que l'article 189.3 del Reglament del Senat estableix que el president de la Comunitat Autònoma afectada per la tramitació de l'article 155 pot designar un representant. No es va deixar intervenir el Delegat del Govern de la Generalitat malgrat ho van sol·licitar els senadors Cleries, del Partit Demòcrata; Estradé, d'Esquerra Republicana; Guardingo, de Podemos; i Bildarratz, del Partit Nacionalista Basc.

Es va iniciar el debat del ple del Senat del dia 27 d'octubre¹⁷ sense haver resolt encara la reconsideració presentada pel grup d'Esquerra Republicana, i quan així ho va manifestar la portaveu del mateix grup, la senadora Cortés, el president del Senat li va ordenar seure sense atendre la petició de suspendre el ple perquè els grups poguessin analitzar l'escrit de reconsideració. Així mateix, davant la sol·licitud de la senadora Cortés que constés al Diari de Sessions, no s'hi va fer constar.

El mateix 27 d'octubre del 2017, el debat al Senat sobre el 155 encara no havia acabat, i per tant no s'havia pres encara l'acord, quan a les 15 hores tancava el registre del Tribunal Constitucional. El tribunal no tornaria a obrir fins el dilluns següent, quan es preveia que el Govern de la Generalitat ja estaria destituït, de manera que el Gabinet Jurídic de la Generalitat va presentar recurs aquell dia 27 d'octubre a les 14:30. Aquest recurs va ser inadmès el 31 d'octubre

¹⁵ Transcripció en brut Sessió 17 del 21 de gener del 2020 de la Comissió d'Investigació sobre l'Aplicació de l'Article 155 de la Constitució espanyola a Catalunya. Recuperat de <https://www.parlament.cat/document/trancripcio/39679317.pdf>

¹⁶ Transcripció en brut Sessió 17 del 21 de gener del 2020 de la Comissió d'Investigació sobre l'Aplicació de l'Article 155 de la Constitució espanyola a Catalunya. Recuperat de <https://www.parlament.cat/document/trancripcio/39679317.pdf>

¹⁷ Cortes Generales (2017) Diario de Sesiones del Senado. Núm.45. 27 d'octubre del 2017. Recuperat de http://www.senado.es/legis12/publicaciones/pdf/senado/ds/DS_P_12_45.PDF

per extemporani, causant una evident indefensió a la Generalitat, de manera deliberada¹⁸.

Un cop aprovat el 155, i continuant amb la descripció de la indefensió provocada a la Generalitat de Catalunya, el Tribunal Constitucional va incórrer en denegació de justícia en negar-se a entrar a valorar la constitucionalitat del 155 durant la seva aplicació, malgrat que existien dos recursos d'inconstitucionalitat interposats: el recurs interposat pel Grup Parlamentari de Podemos al Congrés dels Diputats i el recurs presentat pel mateix Parlament de Catalunya.

No només el Senat va tenir aquest paper durant el procés de tramitació de l'aplicació de l'article 155 sinó que, a més, la cambra alta va renunciar a exercir una tasca de control en aquesta aplicació. El compareixent Vintró¹⁹ va definir en la seva compareixença davant la comissió d'investigació el paper exercit pel Senat com una “*funció purament certificadora*.”

5.2 El Parlament de Catalunya:

5.2.1 Manifesta que l'aplicació del 155 ha estat un ús abusiu i arbitrari de la llei i de la Constitució per part de l'Estat espanyol envers Catalunya i les seves institucions.

5.2.2 Constata que l'ús abusiu i arbitrari de la llei va significar una permanent indefensió de les institucions catalanes perquè s'impedia el seu accés als tribunals de justícia per a defensar les interessos de la Generalitat de Catalunya, vulnerant els més bàsics principis democràtics i de l'Estat de dret.

5.2.3 Reprova l'actitud de Felip VI en tot el procés des del discurs del 3 d'octubre, i especialment en l'impuls, aprovació i aplicació de l'article 155.

6. Un cessament del Govern i una dissolució del Parlament il·legals per privar els líders polítics independentistes d'un judici just.

6.1. El 155 tenia una funció política, el cessament del Govern i la dissolució del Parlament, que van permetre empresonar la presidenta del Parlament, els consellers i conselleres del Govern, i forçar l'exili del president de la Generalitat i altres dels seus consellers i conselleres.

La tramitació mancada de garanties de l'aplicació de l'article 155 i la desproporcionalitat de la seva aplicació envers tota l'estructura de la Generalitat i el Parlament de Catalunya només s'explica per la voluntat explícita de retirar la

¹⁸ Diari de Sessions del Parlament de Catalunya. Tercer període. Sèrie C. Núm. 164. Recuperat de <https://www.parlament.cat/document/dspcc/300843.pdf>

¹⁹ Joan Vintró, Catedràtic de Dret Constitucional de la Universitat de Barcelona. Compareixença al Diari de Sessions del Parlament de Catalunya. Tercer període. Sèrie C. Núm. 144. Recuperat de <https://www.parlament.cat/document/dspcc/297757.pdf>

immunitat als consellers i conselleres i als diputats i diputades, perquè fossin competents per a jutjar-los a l'Audiència Nacional i el Tribunal Suprem.

L'article 55 de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya estableix que el Parlament de Catalunya és inviolable, i l'article 57 estableix que els diputats i diputades són inviolables pels vots i les opinions que emetin en exercici del seu càrrec. Per altra banda, l'Estatut també disposa al seu article 66 les causes de finiment de la legislatura, i per tant, del mandat dels membres del Parlament. Aquestes causes són l'expiració del mandat legal en complir-se els quatre anys de la data de les eleccions, dissolució anticipada del Parlament per decisió del president o presidenta de la Generalitat, o si no té lloc la investidura del president o presidenta en el termini establert. A l'Estatut no s'estableix cap altra causa de finiment de la legislatura i per tant, de dissolució del Parlament.

Per altra banda, l'article 67.7 de l'Estatut recull les possibles causes de cessament del president o presidenta de la Generalitat. Aquestes són la renovació del Parlament a conseqüència de les eleccions, per aprovació d'una moció de censura o denegació d'una qüestió de confiança, per defunció, per dimissió, per incapacitat permanent, física o mental, reconeguda pel Parlament, que l'inhabiliti per a l'exercici del càrrec, i per condemna penal ferma que comporti la inhabilitació per a l'exercici de càrrecs públics. Així mateix, l'article 68.4 estableix que el Govern cessa quan ho fa el president o presidenta de la Generalitat.

No hi ha a l'Estatut, la norma més important a través de la qual Catalunya exerceix el seu autogovern i s'organitza a tenor del que permet el dret a l'autonomia reconegut a l'article 2 de la Constitució espanyola, cap article que permeti la dissolució del Parlament de Catalunya o la destitució del president i els membres del seu Govern en aplicació de l'article 155 per decisió del Senat.

La dissolució il·legal del Parlament de Catalunya i la destitució del Govern és inconstitucional ja que vulnera l'article 23 de la Constitució espanyola, que garanteix el dret a la participació política de la ciutadania, directament o per mitjà de representants. Aquesta vulneració dels drets fonamentals de les catalanes i els catalans va ser descrita pel senador Josep Lluís Cleries²⁰ en la seva compareixença davant la comissió d'investigació com una usurpació de la voluntat democràtica de Catalunya, en el sentit que l'article 2.4 de l'Estatut estableix que els poders de la Generalitat emanen del poble de Catalunya, i qualsevol altre forma d'organització política que no sigui aquesta és il·legal i il·legítima. També en aquest sentit, el compareixent Vintró²¹ va considerar a la seva compareixença que la dissolució del Parlament per part del govern espanyol trenca la lògica del sistema autonòmic tal com està configurat a la Constitució sense que hi hagi una expressa previsió constitucional.

²⁰ Transcripció en brut Sessió 17 del 21 de gener del 2020 de la Comissió d'Investigació sobre l'Aplicació de l'Article 155 de la Constitució Espanyola a Catalunya. Recuperat de <https://www.parlament.cat/document/transcripcio/39679317.pdf>

²¹ Diari de Sessions del Parlament de Catalunya. Tercer període. Sèrie C. Núm. 144. Recuperat de <https://www.parlament.cat/document/dspcc/297757.pdf>

La consideració jurídica d'il·legal, per excedir-se de la Constitució, de la dissolució del Parlament de Catalunya i la destitució del Govern fan també que la convocatòria de les eleccions al Parlament de Catalunya del 21 de desembre del 2017 sigui il·legal, ja que només el president de la Generalitat pot signar el decret de convocatòria d'unes eleccions al Parlament, sigui quina sigui la causa de finiment de la legislatura de les esmentades anteriorment.

Cal fer esment també que arran de l'empresonament de part del Govern de la Generalitat i de la presidenta del Parlament el 2 de novembre del 2017 i l'exili forçat d'una altra part del Govern i el president Carles Puigdemont, la campanya electoral d'aquestes eleccions es va dur a terme amb candidats de les llistes electorals de Junts per Catalunya i Esquerra Republicana empresonats i a l'exili²², sense que fossin impugnades les llistes electorals. La repressió exercida per l'Estat espanyol va provocar que candidats escollits diputats i diputades al Parlament de Catalunya no poguessin exercir la seva tasca com a membres del Parlament, vulnerant una vegada més els seus drets fonamentals i el dret a la participació política dels ciutadans i ciutadanes que els van atorgar el seu vot.

Podem afirmar que la dissolució del Parlament i la destitució del Govern mitjançant el 155 és inconstitucional²³ i troba la seva motivació en la voluntat de retirar la immunitat i l'aforament al president i els membres del Govern per a poder-los jutjar pels delictes dels quals se'ls va acusar i poder-ho fer al Tribunal Suprem i no al Tribunal Superior de Justícia, tal com estableix l'Estatut d'Autonomia de Catalunya.

6.2 El Parlament de Catalunya:

6.2.1 Manifesta que la dissolució del Parlament de Catalunya, la destitució del Govern i la convocatòria d'eleccions van ser actuacions totalment desproporcionades, inconstitucionals i il·legals, malgrat la cobertura del Senat i del Tribunal Constitucional, com així han reconegut prestigiosos juristes en les compareixences.

6.2.2 Manifesta que l'aplicació de l'article 155 ha significat una usurpació il·legítima de la voluntat popular i democràtica a Catalunya i del principi que els poders de la Generalitat emanen del poble de Catalunya.

6.2.3 Constata que el resultat de les eleccions del 21 de desembre van suposar, en una mostra d'exercici de sobirania, la legitimació del poble de Catalunya al President i al Govern destituït.

²² El 21 de desembre del 2017 es celebraren eleccions al Parlament de Catalunya, convocades pel president del Govern espanyol, Mariano Rajoy, en aplicació de l'article 155 de la Constitució espanyola. Les eleccions es celebraren un dijous, i després d'una tensa campanya electoral, en la qual la Junta Electoral va prendre decisions controvertides, com l'ordre de retirada de cartells en suport a la llibertat dels presos polítics o la prohibició d'elements de color groc (el color que simbolitzava la llibertat dels presos polítics.)

²³ Vegis el Comunicat conjunt del Col·lectiu Praga, l'Associació Drets, l'Associació Servidors Públics de Catalunya i la Societat Catalana d'Estudis jurídics, de 29 d'octubre de 2017.

6.2.4 Constata que el fet que el president Puigdemont, i la resta de candidats empresonats i a l'exili no poguessin exercir la seva tasca com a membres del Parlament, va ser una vulneració dels seus drets fonamentals com electes i el dret a la participació política dels ciutadans i ciutadanes que els van atorgar el seu vot.

6.2.5 Constata que la voluntat de retirar la immunitat i els aforaments al President, els membres del Govern, la Presidenta i la Mesa del Parlament per a poder-los jutjar pels delictes dels quals se'ls va acusar i poder-ho fer al Tribunal Suprem i no al Tribunal Superior de Justícia, tal com estableix l'Estatut d'Autonomia de Catalunya, van ser el motiu pel qual es va dissoldre el Parlament i es va destituir el Govern mitjançant el 155.

7. L'aplicació del 155CE va ser inconstitucional.

7.1. L'Estat espanyol, constitucionalment, és un estat descentralitzat, construït al voltant del principi d'autonomia que reconeix l'article 2 de la Constitució. La intervenció de l'article 155 de la manera que va ser aplicat contravé aquest article, ja que no s'aplica com un article excepcional i es manté en el temps durant més de set mesos, convertint allò excepcional en allò normal, i vulnerant aquest principi d'autonomia, tal com afirma el compareixent Urías²⁴.

Afirma també el compareixent Urías que l'aplicació de l'article 155 a Catalunya, a la pràctica, converteix el principi d'unitat de la nació espanyola en un principi prevalent per davant dels altres, com el principi d'autonomia.

La constitucionalitat de l'aplicació de l'article 155 de la Constitució des de la perspectiva formal també presenta seriosos dubtes. El primer punt de l'article 155 estableix el requisit de requeriment previ al president de la Comunitat Autònoma si aquesta no compleix les obligacions que imposen la Constitució i les lleis o actua de forma que atempti greument contra l'interès general d'Espanya. Aquest requeriment, doncs, ha de ser necessàriament una obligació de fer o de no fer, i en el cas del requeriment enviat pel president espanyol Mariano Rajoy al president Carles Puigdemont, planteja un aclariment sobre el sentit de la declaració d'independència presentada al Parlament de Catalunya el dia 10 d'octubre del 2017. Hagués estat impossible per part del President de la Generalitat respondre el requeriment de manera que el Govern espanyol no decidís procedir a demanar l'aprovació de l'article 155 al Senat, ja que aquest requeriment no imposava cap obligació.

Segons va expressar el compareixent Vintró en la seva compareixença davant la comissió d'investigació sobre l'aplicació de l'article 155 a Catalunya, el

²⁴ Diari de Sessions del Parlament de Catalunya. Tercer període. Sèrie C. Núm. 164. Recuperat de <https://www.parlament.cat/document/dspcc/300843.pdf>

requeriment presentat “*tenia una dimensió material molt limitada*”²⁵ i a més, presentava importants incoherències entre l’exposició de motius i el text del requeriment. Mentre que l’exposició de motius presentava una llista de suposades il·legalitats perpetrades pel Govern de Catalunya i dels seus efectes per a crear una justificació que motivés la necessitat extrema de l’aplicació de l’article 155, el requeriment es limitava a demanar un aclariment sobre la Declaració d’Independència verbal del 10 d’octubre al Parlament de Catalunya. El compareixent Vintró considerava en la seva compareixença que hi havia una manca de coherència en aquest sentit.

Aquest acte suposa per a la Generalitat de Catalunya una situació de greu indefensió.

Sobre la pertinència o no del 155 a Catalunya, l’aplicació d’aquest article és del tot impertinent si es comparen les finalitats recollides a l’article 2 del Reial Decret 944/2017²⁶ pel qual es designa òrgans i autoritats encarregades de donar compliment a les mesures dirigides al Govern i a l’Administració de la Generalitat de Catalunya, autoritzades per acord del Ple del Senat, de 27 d’octubre de 2017, pel que s’aproven les mesures requerides pel Govern, a l’empara de l’article 155 de la Constitució, i els resultats obtinguts. L’aplicació del 155 de la Constitució a Catalunya no va garantir el funcionament de l’Administració de la Generalitat de Catalunya i dels seus organismes, ens, entitats i sector públic empresarial vinculat, i de cap manera es va aplicar amb respecte als principis de necessitat, proporcionalitat, adequació i amb ple respecte a l’autonomia de Catalunya, ans al contrari.

Val a dir que l’aplicació del 155 no s’ajusta a la voluntat del constituent durant el tràmit d’elaboració de la Constitució espanyola. Com explica Vintró en un article publicat a la Revista Catalana de Dret Públic²⁷, el debat a la ponència constitucional versava entorn de la possibilitat de dissolució dels òrgans autonòmics arran d’una esmena presentada per Alianza Popular i una altra presentada per la Unión de Centro Democrático en aquesta línia, en el cas que aquests “*atemptessin contra els interessos d’Espanya*”. El rebuig d’aquestes esmenes i l’acceptació d’altres que establien la majoria absoluta al Senat i el requeriment previ com a requisits per a l’aplicació del 155 deixen palesa la voluntat del constituent que no s’atorguessin plens poders a l’Estat per a intervenir les comunitats autònomes. Vintró considera que “*la voluntas legislatoris expressament manifestada no permet connectar la interpretació de l’article 155 CE gaire més enllà de la de l’article 37 Llei Fonamental de la*

²⁵ Diari de Sessions del Parlament de Catalunya. Tercer període. Sèrie C. Núm. 144. Recuperat de <https://www.parlament.cat/document/dspcc/297757.pdf>

²⁶ Real Decreto 944/2017, de 27 de octubre, por el que se designa a órganos y autoridades encargados de dar cumplimiento a las medidas dirigidas al Gobierno y a la Administración de la Generalitat de Cataluña, autorizadas por acuerdo del Pleno del Senado, de 27 de octubre de 2017, por el que se aprueban las medidas requeridas por el Gobierno, al amparo del artículo 155 de la Constitución. (BOE núm.261, de 28 d’octubre del 2017.)

²⁷ Vintró, Joan (2019). L’article 155 de la Constitució: configuració jurídica general i aplicació a Catalunya. *Revista Catalana de Dret Públic*, (número especial) 156-181.

República Federal d'Alemanya, que, com s'ha assenyalat anteriorment, no estableix la dissolució de les institucions superiors dels estats federats”.

El compareixent Vintró identifica tres conclusions sobre l'aplicació de l'article 155: que no es va respectar el procediment previst constitucionalment ni tampoc el procediment previst al Reglament del Senat, que les contundents mesures aprovades no estan expressament previstes constitucionalment i que és incorrecte l'abast universal de les mesures²⁸.

Pel que fa a aquesta tercera conclusió considera que si bé alguna de les mesures aprovades sí que entrarien dins el que estableix el text constitucional, com la intervenció de l'Administració de la Generalitat i la substitució dels òrgans autonòmics per d'altres estatals, el fet que l'aplicació de l'article 155 fos universal i abastés tots els Departaments de la Generalitat és desproporcionat. El compareixent Vintró considera en la seva compareixença davant la comissió d'investigació que el caràcter omnicompresiu de les mesures no s'ajusta als principis de proporcionalitat, necessitat i adequació.

Estem en condicions d'afirmar, doncs, que l'aplicació de l'article 155 és inconstitucional també des de la perspectiva formal.

7.2 El Parlament de Catalunya:

7.2.1 Constata que l'aplicació de l'article 155 també és inconstitucional des de la perspectiva formal en no respectar el procediment previst constitucionalment ni tampoc el procediment previst al Reglament del Senat.

7.2.2 Manifesta que el caràcter omnicompresiu de les mesures del 155 no s'ajusta als principis de proporcionalitat, necessitat i adequació.

8. Els poders de l'Estat s'uneixen per aturar el procés independentista.

8.1. Un altre dels aspectes controvertits, i que només des de la perspectiva històrica podrà observar-se de suma gravetat, va ser el no respecte dels resultats electorals de les eleccions del 21 de desembre de 2017.

L'aplicació del 155 formava part d'una estratègia entre els poders de l'Estat per aturar el moviment independentista a Catalunya i per això, la convocatòria de les eleccions del 21D perseguia, amb la convocatòria d'una eleccions que com s'ha

²⁸ Diari de Sessions del Parlament de Catalunya. Tercer període. Sèrie C. Núm. 144. Recuperat de <https://www.parlament.cat/document/dspcc/297757.pdf>

acreditat de dubtosa legalitat i legitimitat, amb el govern legítim i a la presó paraitzar aquest moviment, amb líders d'ANC i Òmnium a la presó, canviar el lideratge polític de les institucions de Catalunya, especialment, el Govern de la Generalitat i el Parlament de Catalunya.

Destacar que la Resolució de 27 d'octubre de 2017²⁹ en el punt E.9 establia de forma expressa que les mesures vinculades a l'aplicació de l'article 155 "*seran d'aplicació fins a la presa de possessió del nou Govern de la Generalitat, resultant de la celebració de les corresponents eleccions al Parlament de Catalunya*". No obstant això, la victòria de l'independentisme a les eleccions del 21 de desembre i la proposta del Parlament de Catalunya a la presidència de la Generalitat de Catalunya el president Carles Puigdemont i Casamajó trencava amb allò que s'havien proposat els poders de l'Estat (executiu, legislatiu i judicial): aturar el procés independentista.

Així doncs, es va seguir la tramitació parlamentària que va conduir la proposta a la presidència de la Generalitat de Catalunya del president Puigdemont.

Aquesta proposta a la seva investidura i la convocatòria d'un ple per a la seva investidura va comportar la irrupció del Tribunal Constitucional amb l'adopció d'una interlocutòria. Cal recordar que el propi Consell d'Estat va resoldre, es tracta d'un dictamen preceptiu però no vinculant, que no hi havia fonament per a la impugnació de la proposta de candidat a la presidència del president Puigdemont. És inaudit que el Consell d'Estat emetés un informe contradient les posicions del Govern espanyol. Però també cal advertir, perquè es va acreditar, que el govern espanyol "*va traslladar la seva preocupació a diferents membres del tribunal pel trencament que patiria l'Estat si això ocorria*". "*Los ministros, y el propio Rajoy, en primera línea, según fuentes del Ejecutivo, transmitieron a quienes tenían que tomar la decisión, la grave situación*"³⁰

El segon intent d'investidura es va produir el 12 de març de 2018. El Parlament de Catalunya va proposar de manera solemne com a candidat a la presidència de la Generalitat, el llavors diputat Jordi Sánchez Picanyol. En aquest cas, el jutge Llarena va impedir la seva presencialitat, vulnerant el seu dret fonamental a la representació política perquè en aquell moment no s'havia dictat interlocutòria de processament i per tant, els drets polítics estaven intactes.

El tercer intent d'investidura té lloc el 22 de març. El ple d'investidura viu el primer debat d'investidura del conseller legítim i diputat al Parlament

²⁹ Resolución de 27 de octubre de 2017, de la Presidencia del Senado, por la que se publica el Acuerdo del Pleno del Senado, por el que se aprueban las medidas requeridas por el Gobierno, al amparo del artículo 155 de la Constitución (BOE núm. 260, de 27 de octubre de 2017, páginas 103527 a 103528)

³⁰ Díez, A (2018, gener 28) El Gobierno trasladó al Constitucional la gravedad del intento de Puigdemont. El País. Recuperat de https://elpais.com/politica/2018/01/28/actualidad/1517164077_657245.html

Catalunya, Jordi Turull i Negre. Amb caràcter previ, però, quan es coneix la seva candidatura interfereix un altre cop el Tribunal Suprem a través del jutge Llarena, que cita d'ofici els encausats per a la revisió de les mesures cautelars que estaven complint escrupulosament. En la compareixença el conseller Turull exposava que de manera recurrent el president Rajoy deia en els mitjans de comunicació que “no puede ser presidente de la Generalitat nadie que haya sido miembro del Govern Puigdemont” i recordava que ni la Fiscalia ni Vox havien demanat que tornessin a la presó. El seu empresonament es va produir enmig d'una sessió d'investidura, en acudir el candidat, igual que altres membres del Govern i la presidenta Forcadell, al tribunal per una revisió de les mesures cautelars que s'havien complert estrictament, i que afectava només els polítics independentistes que no havien renunciat a la política activa.

Això permet tenir dubtes raonables i més encara davant la incompareixença dels representants del Govern espanyol -com la vicepresidenta Soraya Sáenz de Santamaria, previ informe del Consell d'Estat del quan en forma part-, i que no han donat resposta a les preguntes que planteja aquesta situació arbitrària i que va incidir en la possibilitat que el conseller Turull pogués esdevenir el 131 president de la Generalitat de Catalunya.

El dia 23 de març de 2018, el Comitè de Drets Humans de les Nacions Unides insta l'Estat espanyol a fer el que calgui per garantir els drets polítics del diputat Jordi Sànchez, número 2 de Junts per Catalunya i excandidat a la investidura. La resolució de Nacions Unides respon a una demanda presentada per la defensa de Sànchez i que se li va demanar a l'estat membre que prengués totes les mesures necessàries perquè Jordi Sànchez pogués exercir els seus drets polítics d'acord amb l'article 25 del Conveni. El Comitè de Drets Humans de l'ONU, d'acord amb l'article 92 de les seves normes de funcionament, va demanar “mesures cautelars” a Espanya, mecanisme previst per l'ONU per evitar “danys irreparables”. L'Estat espanyol no va donar resposta a la Declaració del Comitè de Drets Humans de Nacions Unides.

Un cop investit president de la Generalitat el president Quim Torra, el Govern de Mariano Rajoy va censurar la composició del Govern de la Generalitat de Catalunya, de tal manera, que el DOGC, que estava intervingut pel Govern espanyol per la vigència del 155, no va publicar el decret de nomenament dels consellers Jordi Turull, Josep Rull, Toni Comín i Lluís Puig. Això va ser declarat inconstitucional a la Sentència 89/2019 del TC³¹ que resolva els recursos del Parlament de Catalunya i de Podem contra el 155, establint que “*la reacción, sin embargo, ante tal eventual publicación no autorizada o prohibida no puede ser, sin daño a la seguridad jurídica (art. 9.3 CE), la de tener por ineficaz la publicación. La publicidad de las normas está expresamente garantizada por el art. 9.3 CE y resulta inseparable de la seguridad jurídica que el propio precepto constitucional preserva*”.

³¹ Tribunal Constitucional (ple). Sentència núm. 89/2019, de 2 de juliol. (BOE núm. 192, de 12 d'agost del 2019.)

Estava més present que mai allò d'allunyar de les institucions de la Generalitat de Catalunya tots aquells que n'havien format part abans de l'1 d'octubre i que eren els legítims consellers perquè els resultats electorals dels 21D els havia permès tornar-hi.

Tota aquesta interferència, censura i alteració dels resultats democràtics no hagués estat possible sense la coordinació del poder judicial i Govern espanyol amb la cobertura dels efectes del 155.

8.2 El Parlament de Catalunya:

8.2.1 Manifesta que no es van respectar els resultats electorals de les eleccions del 21 de desembre de 2017 impedit a través d'interferències governamentals i judicials successives investidures de candidats electes vulnerant els seus drets i els dels electors.

8.2.2 Constata que l'Estat espanyol ha fet cas omís del Comitè de Drets Humans de les Nacions Unides al no permetre la investidura de Jordi Sànchez.

9. Desmantellament de l'estructura política de l'Administració de la Generalitat.

9.1. El 155 va suprimir l'estructura política el Govern de la Generalitat i de l'Administració de la Generalitat. L'efecte més greu d'aquesta supressió és el cessament del president de la Generalitat Carles Puigdemont i dels consellers i conselleres del seu Govern. Aquest cessament va comportar, a més, la seva substitució per altres persones designades pel Govern espanyol en virtut dels poders que es va auto atorgar mitjançant en Reial Decret 942/2017³².

A més del cessament del president de la Generalitat i el govern es van produir altres cessaments que han estat comptabilitzats pel Comissionat per al Desplegament de l'Autogovern del Departament de la Presidència en el seu informe "*155CE: Els efectes de la intervenció de l'Administració General de l'Estat mitjançant l'aplicació de l'article 155CE a la Generalitat de Catalunya*". El còmput total de persones cessades en aplicació de l'article 155 ascendeix a 234, entre les quals hi havia 33 alts càrrecs, 139 eventuais, 11 laborals d'alta direcció, 50 personal laboral i 1 persona funcionària.

En el còmput dut a terme pel Comissionat, tal com es recull al propi informe, s'inclouen els cessaments a tots els departaments del Govern, el personal del DIPLOCAT i el de les delegacions de la Generalitat de Catalunya a l'estranger.

A més del cessament de càrrecs del Govern de Catalunya, l'aplicació de l'article 155 va suposar la supressió de determinats òrgans o unitats administratives. Segons recull l'informe del Comissionat, aquells òrgans que es

³² Reial Decret 942/2017, de 27 d'octubre (BOE núm. 261, de 28 d'octubre del 2017).

van suprimir tenien a veure amb la difusió externa, la repercussió internacional, el suport al president i al vicepresident o d'altres relacionats amb el desenvolupament de l'autogovern de Catalunya³³.

Destaca la supressió del DIPLOCAT, que es detalla a l'apartat de danys en l'esfera exterior, així com de les delegacions de la Generalitat a l'exterior. A més d'aquestes, però, van ser suprimides les Oficines del President i del Vicepresident de la Generalitat, la Secretaria per al Desenvolupament de l'Autogovern, el Consell Assessor per a la Transició Nacional i la Comissió especial sobre la violació dels drets fonamentals.

També es recull a l'informe elaborat pel Comissionat la dificultat que va suposar el fet que alguns organismes, entitats i òrgans col·legiats estiguessin presidits per membres del Govern, titulars dels departaments. Els responsables, per tant, de convocar les reunions d'aquests organismes estaven cessats i això va comportar una paralització de la seva activitat. És el cas del Consell d'Administració d'ACCIÓ, del Consell Rector de l'Escola d'Administració Pública de Catalunya, de l'Assemblea Urbana de Catalunya, dels Consells de Direcció del CatSalut, de la Comissió Nacional per a una intervenció coordinada contra la violència masclista o del Consell Social de la Llengua Catalana, entre d'altres.

Des de l'aspecte de la governança es poden acreditar aquests danys en les polítiques públiques de la Generalitat, que en el cas del Govern i del Parlament suposen també una violació del dret a la participació política que es troba protegit per la Constitució espanyola i l'Estatut d'Autonomia de Catalunya, però també es van produir danys des de la perspectiva de la representació institucional. El cessament dels membres del Govern va provocar que es perdés el paper de representació de la institució de la Generalitat que exerceixen els consellers i conselleres.

La Generalitat de Catalunya no va poder participar en diverses reunions com la del Patronat del Mobile World Congress, tot i haver sol·licitat al Govern espanyol que hi pogués assistir el Secretari General del Departament d'Empresa i Coneixement com a representant, segons s'acredita a l'informe del Comissionat. El Ministeri va denegar-ho justificant que la seva assistència ja assumia tant el rol de l'administració general de l'Estat com el de la Generalitat. Aquest dany en la representació institucional també va ocasionar-se a causa de la impossibilitat d'assistir a altres reunions com les del Consell Interterritorial del SNS, a la qual va assistir la Ministra de Sanitat, o les missions empresarials exteriors que estaven previstes a països com Ghana o el Marroc.

³³ Comissionat per al Desplegament de l'Autogovern. Departament de la Presidència. Generalitat de Catalunya (2018) 155CE: els efectes de la intervenció de l'Administració General de l'Estat mitjançant l'aplicació de l'article 155CE a la Generalitat de Catalunya. Recuperat de <https://govern.cat/govern/docs/2018/11/15/15/15/9ebf2c9d-367b-4d74-874a-a18fa9082e52.pdf>

Altres danys produïts per l'aplicació de l'article 155 en l'àmbit de la governança i la representació institucional queden recollits a l'informe del Comissionat.

A l'informe "Inventari de Danys" de ServidorsCAT³⁴, organització sense ànim de lucre que té com a finalitat contribuir a l'enfortiment i al bon govern de les institucions públiques de Catalunya, defensar els drets i les llibertats de les persones en les seves relacions amb les institucions públiques i promoure les iniciatives necessàries per a l'aprofundiment de l'estat de dret, democràtic i social a Catalunya, també es recullen els danys provocats per l'aplicació de l'article 155 en aquest àmbit i en la resta.

És important destacar el paper dels càrrecs del Govern que no van ser cessats durant l'aplicació de l'article 155, ja que van ser fonamentals en la continuïtat de la institució de la Generalitat i van actuar de mur contra la intromissió il·legítima i il·legal de l'administració general de l'Estat dins la institució. Cadascú d'ells sap el paper que va jugar per tal que la intervenció de la Generalitat mitjançant l'article 155 no provoqués danys irreparables que amenecessin la continuïtat d'una institució centenària, i per tal que l'aplicació de l'article 155 no causés danys encara més grans a la ciutadania. És de justícia un reconeixement de país a la seva tasca impagable.

Els treballadors i treballadores públics també van ser essencials en la garantia dels serveis públics malgrat la intervenció de l'administració de la Generalitat. També és obligatori fer-los un reconeixement pel seu paper assegurant la continuïtat de la institució de la Generalitat i defensant la legitimitat del Govern del president Carles Puigdemont, organitzant-se al voltant de les Associacions en Defensa de les Institucions Catalanes per canalitzar i fer-se ressò de les seves reivindicacions.

9.2 El Parlament de Catalunya:

9.2.1 Constata que l'aplicació del 155 va ocasionar danys i perjudicis a l'activitat del Govern de la Generalitat i les polítiques públiques que estava executant, més enllà de la seva destitució, amb el cessament de càrrecs, la supressió de determinats òrgans o unitats administratives i la restricció, com a conseqüència, de la representació política i institucional en múltiples àmbits.

9.2.2 Manifesta l'agraïment i el reconeixement a la labor dels càrrecs del Govern que no van ser cessats durant l'aplicació de l'article 155, i que van ser fonamentals en la continuïtat de la institució de la Generalitat actuant de mur contra la intromissió il·legítima i il·legal de l'administració general de l'Estat dins la institució.

9.2.3 Manifesta l'agraïment i el reconeixement a la labor dels treballadors i treballadores públics que van ser essencials en la garantia dels serveis públics malgrat la intervenció de l'administració

³⁴ ServidorsCAT (2018) *Inventari de Danys*. Recuperat de <https://www.servidorscat.cat/wp-content/uploads/2018/05/Inventari-de-danys-Quart-Informe.pdf>

de la Generalitat assegurant la continuïtat de la institució de la Generalitat.

10. La Generalitat es queda sense capacitat per defensar-se als tribunals.

10.1. Les mesures aplicades pel Govern espanyol sobre la Generalitat de Catalunya en virtut de l'acord del Senat pel qual s'aprova l'aplicació de l'article 155 van comportar que la Generalitat quedés mancada de la possibilitat de defensar els seus interessos davant els tribunals. Amb l'entrada en vigor del Reial Decret 944/2017, de 27 d'octubre, el Gabinet Jurídic de la Generalitat va passar a dependre del Ministeri de Justícia.

La primera i més important manca de capacitat de defensa dels seus interessos jurídics per part de la Generalitat és la impossibilitat d'impugnar l'acord del Senat del 27 d'octubre del 2017 pel qual s'aprovava l'aplicació de l'article 155. El dia 24 d'octubre del 2017 el Govern de la Generalitat havia pres l'acord de recórrer la seva eventual aplicació i els advocats de la Generalitat havien preparat el recurs d'inconstitucionalitat. El recurs es va presentar el 27 d'octubre amb anterioritat a l'aprovació de l'acord del Senat, preveient que el dilluns següent el Govern estaria destituït i no hi hauria opció de presentar-lo, com va assegurar el Director del Gabinet Jurídic de la Generalitat Francesc Esteve en la seva compareixença davant la comissió d'investigació³⁵. El recurs d'inconstitucionalitat va ser inadmissiu per extemporani.

En el cas del litigi per les obres d'art del Monestir de Sixena la Generalitat no va poder interposar accions judicials per a aturar l'execució de la sentència que la obligava a retornar les obres. A més, tampoc no va poder comparèixer en defensa de l'ex conseller Santi Vila (i Lluís Puig?) ni va poder aturar l'entrada de la Guàrdia Civil al Museu de Lleida, que va acabar emportant-se les obres d'art en litigi.

En el cas dels docents de l'Institut d'Ensenyament Secundari El Palau de Sant Andreu de la Barca acusats d'un delictes d'injúries contra les forces de seguretat de l'Estat, la Generalitat no va poder comparèixer en defensa del dret a la imatge dels docents, que havien sortit en diversos mitjans de comunicació on hi apareixien les seves dades personals.

El Govern espanyol també va aprofitar la intervenció de la Generalitat mitjançant l'aplicació de l'article 155 perquè la institució formulés una demanda de reintegrament contra el president Artur Mas, la vicepresidenta Joana Ortega i els consellers Irene Rigau i Francesc Homs, per la Consulta del 9 de novembre del 2014. Això es va fer malgrat el Gabinet Jurídic de la Generalitat va fer un informe en contra, considerant la improcedència de formular la demanda.

³⁵ Diari de Sessions del Parlament de Catalunya. Tercer període. Sèrie C. Núm. 164. Recuperat de <https://www.parlament.cat/document/dspcc/300843.pdf>

El dany produït per la manca de capacitat de defensa de la Generalitat davant dels tribunals queda acreditat a l'informe del Comissionat per al Desplegament de l'Autogovern³⁶.

10.2 El Parlament de Catalunya manifesta que l'aplicació de l'article 155 va produir una manca de capacitat de defensa de la Generalitat davant dels tribunals, no només davant de la pròpia aprovació de l'aplicació de l'article 155, sinó en altres casos com el del litigi per les obres d'art del Monestir de Sixena o el cas dels docents de l'Institut d'Ensenyament Secundari El Palau de Sant Andreu de la Barca, i conseqüentment vulnerant-se un dret fonamental com és el dret de defensa.

11. Sota vigilància financera i sense poder de decisió sobre el pressupost.

11.1. L'aplicació de l'article 155 de la Constitució sobre l'administració de la Generalitat també va ocasionar danys de diversa índole i que poden acreditar-se amb el recull que se'n va fer a l'informe del Comissionat.

Per una banda, i amb anterioritat a l'aprovació de les mesures de l'article 155, el Govern espanyol ja havia iniciat algunes mesures que consistien en el control financer de l'administració de la Generalitat. La intervenció financera va començar amb l'Ordre PRA/686/2017, de 21 de juliol, mitjançant la qual l'estat exigia setmanalment l'elaboració de certificacions als interventors dels departaments i altres responsables que declarassin que no s'estava fent cap despesa relacionada amb la celebració del referèndum de l'1 d'octubre del 2017. Posteriorment, en una segona ordre ministerial, la HFP/878/2017, de 15 de setembre s'imposa una altra obligació que va més enllà de la gestió dels pagaments, amb la introducció de l'obligatorietat d'emetre declaracions responsables a les entitats a les quals no es feia una fiscalització prèvia.

El 20 de setembre del 2017, el mateix dia que mitjançant la Operació Anubis la Policia Nacional i la Guàrdia Civil van escorcollar diversos departaments del Govern i van detenir diverses persones, es bloqueja la disponibilitat de tots els crèdits pressupostaris que no tinguessin un compromís de despesa acordat prèviament, a través de l'Ordre HFP/886/2017.

³⁶ Comissionat per al Desplegament de l'Autogovern. Departament de la Presidència. Generalitat de Catalunya (2018) 155CE: els efectes de la intervenció de l'Administració General de l'Estat mitjançant l'aplicació de l'article 155CE a la Generalitat de Catalunya. Recuperat de <https://govern.cat/govern/docs/2018/11/15/15/15/9ebf2c9d-367b-4d74-874a-a18fa9082e52.pdf>

Finalment, el 22 de desembre del 2017, aquesta sí directament derivada de la resolució del Senat que autoritzava el Govern espanyol a desenvolupar les mesures en què consistia l'aplicació de l'article 155, es va dictar una última ordre ministerial, la HFP/1281/2017. Aquesta ordre afegia, a més de les obligacions recollides a les ordres dictades amb caràcter previ, que l'interventor general de la Generalitat comunicés mensualment al Ministeri d'Hisenda les propostes de pagament a creditors amb els que la Generalitat tingués obligacions de pagament pendents.

La imposició d'aquestes obligacions va comportar que tota la gestió econòmica de la Generalitat estigués sotmesa a la decisió del Consell de Ministres, el bloqueig dels comptes bancaris de la Generalitat i de tot el seu sector públic i la retenció de la bestreta de recursos propis de la Generalitat, amb el consegüent pagament de totes les factures per part del Ministeri d'Hisenda.

El dany produït pel 155 en l'àmbit de la gestió de la Generalitat també té un component de productivitat. Es va produir un augment molt gran de la burocràcia a causa de les obligacions imposades pel Govern espanyol per tramitar qualsevol assumpte que requerís aprovació en Consell de Ministres.

Amb tot això es pot acreditar el dany que suposa la laminació de la capacitat de la Generalitat de decisió sobre l'execució del seu propi pressupost, i també un dany en termes de productivitat pel compliment de totes les obligacions que imposava el Govern espanyol. La quantificació dels danys produïts a cada departament es troba detallada a l'informe del Comissionat.

L'impacte econòmic de l'aplicació de l'article 155 en el si de la Generalitat es pot mesurar analitzant els recursos que es van haver de destinar de la pròpia Generalitat per a cobrir les despeses relacionades amb les mesures que recollia l'acord de tramitació de l'article 155. Això és a causa de l'assumpció del pagament d'indemnitzacions per acomiadaments, cancel·lació de contractes de lloguer, hores extraordinàries, adaptació dels sistemes informàtics de la Generalitat als de l'Estat, i d'altres despeses assumides. En total, el Comissionat per al Desplegament de l'Autogovern ha quantificat al seu informe el dany econòmic produït per la intervenció de la Generalitat en 130 milions d'euros, però tan sols es tracta de la part del dany econòmic que és possible comptabilitzar a través de documents comptables.

11.2 El Parlament de Catalunya constata que l'aplicació de l'article 155, intervenint financerament la Generalitat de Catalunya, li ha comportat danys econòmics i limitat la seva capacitat de decisió sobre l'execució del seu propi pressupost, alhora que danys en termes de productivitat pel compliment de totes les obligacions que imposava el Govern espanyol.

12. Frenada en sec de projectes clau per al futur de la salut pública a Catalunya.

12.1. Els danys provocats per la intervenció de l'Estat mitjançant l'article 155 en l'àmbit de la salut es pot abordar des de diferents perspectives.

Pel que fa a la paralització normativa, el TC va admetre a tràmit el recurs d'inconstitucionalitat presentat pel Govern espanyol contra la Llei 9/2017, de 27 de juny, d'universalització de l'assistència sanitària amb càrrec a fons públics per mitjà del servei català de la salut. Amb l'antecedent que el TC ja havia declarat inconstitucional el Decret-llei de regulació de l'atenció sanitària a ciutadans estrangers en situació irregular aprovat per la Generalitat Valenciana³⁷, el govern va demanar al Tribunal Constitucional la suspensió de la norma catalana.

En aquest tràmit el Tribunal Constitucional va suspendre el termini per a presentar al·legacions per part de la Generalitat mentre estigués vigent la intervenció de l'article 155, de manera que la llei va estar suspesa des del 28 d'abril fins al 6 de setembre del 2018. S'estima que la suspensió d'aquesta llei que regulava l'accés a la sanitat universal per a totes les persones de Catalunya va afectar 115.000 persones i contraria als criteris de l'Organització Mundial de la Salut, segons declaracions de Josep Vilaplana, president del Consell de Col·legis de Metges de Catalunya, al diari El País³⁸

La intervenció de l'article 155 també va tenir el seu impacte en el decaïment de dues iniciatives legislatives claus per al futur de la salut pública a Catalunya. Per una banda, va decaure la tramitació per lectura única al Parlament de la Llei de creació de l'Agència de Salut Pública de Catalunya, que s'havia aprovat tot just el dia abans de la intervenció de les institucions catalanes. Aquesta llei era cabdal per a la millora de les polítiques públiques en l'àmbit de la salut ja que havia de promoure la integració de la perspectiva de gènere, l'equitat i l'abordatge transversal dels determinants de la salut, en especial pel que fa al disseny, implantació i avaluació del Pla Interdepartamental i Intersectorial de Salut Pública, implicant tots els departaments del Govern en la promoció de la salut i prevenció de les malalties. Aquesta llei era necessària i la intervenció de l'article 155 va posposar més d'un any la seva aprovació, amb la pèrdua de temps i oportunitats que això suposa i que ha pogut causar un important impacte negatiu en situacions d'emergència sanitària com la causada per la COVID-19.

Per altra banda, també va decaure la tramitació de la Llei de creació de l'Agència Catalana de Medicaments i Productes Sanitaris, que ja estava en fase de debat parlamentari d'esmenes a la totalitat. Aquesta llei tenia com a objectiu crear

³⁷ Decret-llei 2/2015, de 24 de juliol, del Consell, pel qual regula l'accés universal a l'atenció sanitària a la Comunitat Valenciana.

³⁸ Bouzo Quintans, J. (3 de maig 2018) La suspensió de la llei de sanitat universal amenaça 115.000 persones. El País. Recuperat de https://cat.elpais.com/cat/2018/05/03/catalunya/1525368510_461500.html

una agència adscrita al Departament de Salut per a vehicular les competències de la Generalitat en assegurar la producció de medicaments i productes sanitaris sota criteris d'eficàcia, qualitat, seguretat clínica, interès públic i estímul de coneixement.

La intervenció de l'article 155 també va tenir una afectació en la despesa sanitària. Mitjançant l'Ordre HFP/878/2017, de 15 de setembre, es va paraitzar el conveni entre el Departament de Salut, la Generalitat, el CSB, l'Ajuntament de Barcelona i l'Agència de Salut Pública de Barcelona, que tenia com a finalitat assegurar el finançament dels serveis de salut pública de Barcelona per al període 2017-2020, autoritzant una despesa de 51 milions d'euros.

També mitjançant d'aquesta ordre es va paraitzar el Pla Integral d'Urgències de Catalunya, amb una dotació pressupostària de 16 milions d'euros, destinats a dotar de recursos les urgències, sobretot hospitalàries, pel període d'hivern. Aquest pla preveia la creació d'una nova línia d'atenció a la salut mental 24h els 365 dies de l'any, la construcció de nous Centres d'Urgències d'Atenció Primària (CUAP), i el desenvolupament de projectes d'atenció telemàtica, entre d'altres.

La intervenció de les finances de la Generalitat va provocar la paraització d'expedients que afectaven col·lectius especialment vulnerables, com es recull a l'informe del Comissionat, destinats a subvencionar la prevenció de patologies en toxicòmans, destinats a la vigilància epidemiològica en relació amb les infeccions respiratòries agudes, el xarampió, la rubèola i d'altres, la provisió de tractaments de malalties infeccioses o la prevenció i control de la tuberculosi. Aquesta paraització va fer perdre els crèdits destinats a l'any 2017, amb un dany irreparable a aquests col·lectius especialment vulnerables.

Es pot acreditar el dany que la intervenció del 155 va causar en l'àmbit de la salut ja que les xifres representen l'afectació negativa directament en les necessitats de les persones. Es tracta de danys greus, especialment si tenim en compte que es tracta de col·lectius d'especial vulnerabilitat.

12.2 El Parlament de Catalunya constata:

12.2.1 Que l'aplicació de l'article 155 va provocar danys en les polítiques públiques de salut en diversos àmbits, tant legislatius, com en l'afectació a polítiques de salut previstes o en curs.

12.2.2 Que la intervenció de l'article 155 va causar danys directament en les necessitats de les persones i especialment a col·lectius vulnerables.

13. El 155 empresarial. Objectiu: desestabilitzar l'economia catalana.

13.1. La intervenció de l'Estat a Catalunya després de l'1 d'octubre no només va provocar danys per l'aplicació directa del 155. Amb anterioritat a

l'aprovació de la tramitació de l'article 155 l'Estat va dur a terme altres maniobres per a provocar un impacte social a Catalunya que creés un clima generalitzat de catàstrofe econòmica i així obligar les grans empreses a traslladar la seva seu social a altres punts del territori de l'Estat.

L'instrument legal que va utilitzar el Govern espanyol per a poder-ho fer va ser el Reial Decret-llei 15/2017, de 6 d'octubre, de mesures econòmiques urgents en matèria de mobilitat d'operadors econòmics dins del territori nacional³⁹. Aquesta norma fonamenta la seva extraordinària i urgent necessitat en "garantir la plena vigència del principi de llibertat d'empresa consagrat a l'article 38 de la Constitució i respectar la prohibició d'adoptar mesures que obstaculitzin l'establiment d'operadors econòmics prevista a l'article 139 de la Constitució." El text del Reial Decret-llei permet a les societats que es regeixen pel Real decret legislatiu 1/2010, de 2 de juliol, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei de Societats de Capital poder fer un trasllat de la seva seu social si així ho acorda el seu òrgan d'administració, salvant la necessitat que ho faci un acord de la junta general d'accionistes.

Aquest canvi legislatiu aprovat cinc dies després de la celebració del referèndum de l'1 d'octubre del 2017, i dos dies després de la vaga general del 3 d'octubre, volia fomentar i facilitar la fuga de seus socials d'empreses del territori de Catalunya.

Abans de l'aprovació del Reial Decret-llei ja havia traslladat la seva seu social el Banc de Sabadell, que podia fer-ho ja que la seva normativa interna li ho permetia. Després de l'entrada en vigor del Reial Decret-llei van fer-ho també altres grans empreses com CaixaBank i la resta del seu grup empresarial: La Caixa, Critería, Aigües de Barcelona i Cellnex. També van fer-ho altres grans empreses com Abertis, Banco Mediolanum, Colonial, Grupo Planeta, Catalana Occident, Axa, Cordoniu, Hotusa o Fichet, entre d'altres.

Diversos mitjans de comunicació afirmen que es van produir pressions, a causa del gran interès a l'aparell de l'Estat per la reacció de les grans empreses catalanes al resultat del referèndum i a la vaga general, perquè es produïssin els trasllats de seus socials fora de Catalunya. S'apunta fins i tot a la persona del Rei d'Espanya com a protagonista de diverses trucades per a traslladar aquesta pressió a les empreses. Les pressions que es van dur a terme en els dies posteriors a la celebració del referèndum es poden acreditar amb el testimoni de Matías Carnero, president del comitè d'empresa de SEAT. Segons Carnero afirma a la seva compareixença davant la comissió d'investigació durant l'acte de celebració del 12 d'octubre a Madrid, el *besamanos* del Rei, es comentava i es preguntava quina era la posició de SEAT respecte al procés d'independència de Catalunya i si traslladaria la seva seu o no, "*¿En SEAT qué pasa?*"

Segons afirma Carnero aquestes pressions es van traslladar a una reunió del comitè de crisi de SEAT que se celebrava a Barcelona a través d'una trucada

³⁹ Reial Decret-llei 15/2017, de 6 d'octubre, de mesures urgents en matèria de mobilitat d'operadors econòmics dins del territori nacional (BOE núm.242, de 7 d'octubre de 2017, pàgines 97565 a 97567)

de telèfon d'una persona que havia estat convidada a l'acte de la Casa Reial, i apunta al nom de Josep Piqué, ex Ministre del govern de José María Aznar.

SEAT no va traslladar la seva seu fora del territori català però van fer-ho moltes altres empreses. Les pressions dutes a terme per aconseguir l'objectiu de desestabilitzar l'economia catalana i obligar a les empreses catalanes a marxar de Catalunya també es van materialitzar amb una important fuga de dipòsits dels bancs catalans per part de l'administració general de l'Estat i el seu sector públic empresarial com RENFE, ADIF, Ports de l'Estat o Radio Televisió Espanyola. Aquesta xifra ascendeix a 35.000 milions d'euros que els diversos representants d'entitats bancàries que han comparegut davant la comissió d'investigació com Josep Olliu o Isidre Fainé no han volgut confirmar emparant-se en el secret bancari.

El dany provocat al teixit empresarial català i que l'han debilitat deliberadament es va produir per aquest efecte "bola de neu" que es va provocar⁴⁰. Malgrat això, en cap moment els interessats en provocar el caos empresarial a Catalunya van aconseguir que les empreses que van traslladar la seva seu traslladessin algun dels seus centres de producció. Això és per la tasca duta a terme per l'equip del Departament d'Empresa i Coneixement en tranquil·litzar els empresaris, assegurant-se que l'impacte de la fuga d'empreses no generés un dany també en forma de pèrdua de llocs de treball que hagués generat un impacte molt negatiu en el territori.

Aquesta normativa encara és vigent.

13.2 El Parlament de Catalunya:

13.2.1 Reprova l'actuació del Govern espanyol del Partit Popular encapçalat per Mariano Rajoy per la voluntat de perjudicar l'economia catalana mitjançant l'aprovació del Reial Decret-llei 15/2017 per facilitar la fugida d'empreses de Catalunya i perjudicar l'economia catalana.

13.2.2 Reprova l'actitud de Felip VI per les actuacions presumiblement dutes a terme per tal que importants empreses desplaçessin les seves seus fora de Catalunya.

13.2.3 Manifesta l'agraïment a la gran majoria d'empresaris i teixit productiu a Catalunya que malgrat les pressions van mantenir la confiança amb Catalunya.

14. Els més vulnerables, al descobert.

⁴⁰ https://emprenem.ara.cat/creixer/Aixi-guerra-economica-contra-Catalunya_o_2102189779.html, Àlex Font, Natàlia Vila i Albert Martín, Diari Ara, 6 d'octubre de 2018.

14.1. Així com en l'àmbit de la salut el dany causat per la intervenció del 155 és ben palpable i es tradueix en un impacte negatiu directe en la vida dels ciutadans i ciutadanes i les seves necessitats, en l'àmbit de la protecció social passa el mateix.

Una de les qüestions que generen un dany més gran és l'aturada del Pla de millora de la qualitat i sostenibilitat de les residències de gent gran, que havia de permetre la implementació dels concerts socials per l'any 2018. La intervenció de l'article 155 va paraitzar l'aplicació d'aquest pla.

La intervenció de les finances de la Generalitat també va tenir el seu impacte en el sistema de protecció social, en l'àmbit del benestar de la ciutadania. Va ser molt greu el dany causat pel bloqueig dels fons disponibles al Departament de Treball, Afers Socials i Famílies per als equipaments de serveis socials i d'acció cívica i comunitària per al pagament de les despeses en efectiu. La quantitat va ser d'uns 800.000 euros, i en moltes ocasions els equipaments d'acció cívica i comunitària, les residències d'atenció a la infància i les residències de gent gran i discapacitat es van trobar sense diners.

A més, també per la intervenció financera de la Generalitat i l'increment de la burocràcia que va comportar, es va ampliar el termini de tramitació dels documents comptables i en alguns casos les persones vulnerables beneficiàries de la prestació de la renda garantida de ciutadania van trigar més a cobrar-la, i fins i tot en alguns casos la percepció no va ser fins al mes següent.

Així com el control financer va provocar danys en l'àmbit de la protecció social, també va fer-ho la complexa tramitació que establia la nova relació entre l'administració de la Generalitat i l'administració general de l'Estat, que va fer bloquejar els crèdits d'algunes partides pressupostàries i va fer impossible l'aprovació d'actuacions pendents.

Pel que fa a l'àmbit del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies això va provocar l'endarreriment en 395 expedients de contractació i 585 pròrrogues de contractes. Algunes de les contractacions afectades van ser els contractes i convenis amb les entitats acreditades com a Institucions Col·laboradores d'Integració Familiar, els contractes i convenis amb entitats proveïdores de la xarxa pública de serveis socials, els contractes de neteja d'equipaments cívics, o la paralització del contracte programa de benestar social 2016-2019 entre la Generalitat i l'Ajuntament de Barcelona per valor de 52,3 milions d'euros, d'especial rellevància.

La intervenció del 155 també va tenir un impacte en l'activitat subvencionadora de la Generalitat, i molt especialment en l'àmbit de la protecció social. En aquest àmbit la paralització de l'acció subvencionadora de l'administració pública és especialment greu i genera un dany irreparable, ja que moltes entitats del tercer sector social depenen completament de les subvencions per a dur a terme la seva tasca. Això, en un país com Catalunya, amb un tercer sector social tradicionalment actiu i imprescindible, va provocar danys de gran transcendència.

Aquest dany es va fer notar especialment en l'àmbit de la joventut i l'acció cívica i comunitària. Determinades línies de subvencions directament no es van poder ni convocar i en algunes altres es va poder fer però van patir retards importants. El resultat és que hi va haver gairebé 12 milions d'euros que van quedar sense poder-se executar.

14.2 El Parlament de Catalunya constata que l'aplicació de l'article 155 va provocar danys en les polítiques socials en diversos àmbits, afectant a polítiques socials previstes o en curs, i en especial a aquelles dirigides a col·lectius més vulnerables com el tercer sector o les residències de gent gran.

15. Desballestament de la política exterior.

15.1. El 155 va representar el cessament de 234 treballadors públics, entre alts càrrecs (33), eventuais (139), laborals d'alta direcció (11), personal laboral (50) i personal funcionari (1). En aquestes xifres està inclòs el personal de les delegacions del Govern a l'exterior i el personal de DIPLOCAT a part de la resta de personal dels departaments.

Una de les primeres actuacions de la intervenció de l'Estat va ser la supressió dels organismes, unitats administratives i òrgans col·legiats més rellevants relacionats amb tot allò que tingués difusió externa, repercussió internacional, de suport al president i al vicepresident del Govern, o relacionats amb el desenvolupament de l'autogovern. Els efectes de la intervenció de l'Administració General de l'Estat mitjançant l'aplicació de l'article 155CE a la Generalitat de Catalunya.

Especial rellevància va tenir la supressió del DIPLOCAT: els treballadors van ser acomiadats i indemnitzats i es van desmantellar les seves instal·lacions. El resultat va ser que aquest consorci públic-privat, amb la participació de 39 patrons, va deixar de promoure la imatge i la reputació de Catalunya a l'exterior.

Amb la restitució del Govern de la Generalitat es va reiniciar la seva activitat i el 25 de juliol de 2018 es va convocar el seu Patronat, acordant les actuacions a realitzar per a la seva restitució.

Una altra conseqüència immediata del 155 va ser la supressió de totes les delegacions de la Generalitat a l'exterior, que va suposar la pèrdua dels serveis i efectes promocionals que oferien i el desmantellament d'un equip amb experiència i coneixements.

Amb les dades de què avui es disposen, el cost del tancament de les delegacions exteriors supera l'1,3 milions d'euros.

També es va aturar el Pla de Missions Empresarials exteriors previst per al 2017, fet que va impedir realitzar acords per potenciar relacions comercials de les empreses catalanes en diversos països.

La destitució del Govern de la Generalitat va tenir conseqüències pel que fa a la representació institucional en diversos organismes com, per exemple, en les reunions del Patronat i comissions del Mobile World Congress, on no va ser permesa l'assistència dels secretaris generals malgrat haver manifestat el seu interès a participar-hi.

En paral·lel a les destitucions i acomiadaments de personal derivades de l'acció de l'Estat a la conselleria -inclòs el cessament del representant permanent davant la UE, Amadeu Altafaj-, també es va aturar la concessió de subvencions a les comunitats catalanes a l'exterior.

En l'àmbit de la memòria històrica, també a càrrec d'Exteriors, el 155 va aturar el programa d'actuacions en fosses de desapareguts de la Guerra Civil i el franquisme i va suspendre els pagaments d'indemnitzacions als ex-presos polítics d'aquella època.

A partir de febrer de 2018 el Govern va impulsar la recuperació dels organismes institucionals escapçats per l'aplicació de l'article 155. Es va procedir a la reactivació immediata d'una part de les delegacions a l'estranger que van ser desmantellades pel govern espanyol des del primer moment en què es va aprovar al Senat la intervenció de l'autonomia.

La idea inicial del Govern, no seguida en tots els casos, era la continuïtat al capdavant de les oficines de representació de la Generalitat. Per aquest motiu, en la "majoria" dels casos els delegats cessats pel govern espanyol van recuperar la feina.

Les delegacions que van tancar en virtut del 155 van ser les de París, Londres, Berlín, Viena, Washington, Roma, Lisboa i Copenhaguen, així com les obertes en una segona fase. Les sis primeres, de fet, existien de fa temps, mentre que el Govern havia aprovat el juny de 2015 crear-ne tres de noves, a Lisboa, Rabat (Marroc) i Ciutat del Vaticà, per bé que tan sols s'havia impulsat la portuguesa, fins al moment de la intervenció de la Generalitat.

Així mateix, el conseller d'Afers Exteriors, Raül Romeva -ara empresonat a Lledoners-, va anunciar un any més tard que, a més d'aquestes tres, projectava set delegacions més per obrir abans del juny de 2017, tot i que ho condicionava a l'aprovació dels pressupostos del 2016, finalment tombats arran de la manca d'entesa amb la CUP.

Aquestes noves seus s'ubicaven a Dinamarca, Polònia, Suïssa, Croàcia, Corea del Sud, Mèxic i l'Argentina. Com que els comptes van caure, el Govern va crear per decret tan sols les quatre primeres delegacions, a Copenhaguen, Varsòvia, Ginebra i Zagreb, que estaven ja en marxa a finals d'aquella legislatura.

El Govern defensava i defensa, tal com va expressar el conseller Romeva en la seva compareixença davant de la Comissió, que la jurisprudència del TC fa que la Generalitat disposi de capacitat de fer política exterior dins les competències autonòmiques. Fins i tot el primer executiu de Pedro Sánchez, que tenia Josep Borrell a la cartera d'Exteriors, va admetre que les delegacions catalanes "no es poden qüestionar" si no superen la Constitució.

El Govern, en tot cas, tenia previst obrir vuit delegacions més de les que finalment es van inaugurar, cinc de les quals fins i tot havien estat aprovades en el consell executiu. Reobrir les dotze delegacions tancades i reprendre les tasques per obrir les vuit pendents, per tant, va esdevenir un dels punts de l'acord de legislatura que van perfilar Junts per Catalunya i ERC.

15.2 El Parlament de Catalunya constata que l'aplicació de l'article 155 va tenir especial incidència en l'acció exterior de la Generalitat de Catalunya amb el cessament de càrrecs, la supressió del DIPLOCAT i les delegacions de la Generalitat a l'exterior donada l'especial fixació del Govern espanyol en aquesta àrea d'actuació de la Generalitat de Catalunya.

16. Danys socials sense possibilitat de reparació.

16.1. Hi ha una sèrie de danys causats per la intervenció del 155 que tenen unes característiques determinades que fan que no tinguin possibilitat de reparació. Aquests danys irreparables han estat recollits a l'informe del Comissionat. Alguns dels danys tenen un impacte negatiu molt greu, ja que no només són irreparables sinó que en el seu moment van tenir una afectació directa en les necessitats de determinats col·lectius especialment vulnerables.

Aquest és el cas del dany causat a la contractació anual de monitors de suport a l'alumnat amb necessitats educatives especials que tenen a veure amb l'autonomia personal i la regulació de la conducta. A causa de l'alentiment de la burocràcia relacionada amb la contractació no es va poder executar el pressupost destinat a la contractació de més monitors, amb un impacte econòmic de 76.153€. Es tracta d'una xifra que comparada amb la magnitud del pressupost de la Generalitat és molt baixa, però el resultat és la manca que van patir alguns alumnes que requerien aquesta atenció durant el curs 2017-2018.

També és un dany sense possibilitat de reparació l'aturada de la convocatòria de 18 beques per a estades a les comunitats catalanes a l'exterior. Les comunitats depenen d'aquestes beques per a tenir un reforç amb tasques administratives i organitzatives, i l'aturada de la convocatòria els hi va manllevar aquest reforç i també la possibilitat als joves de dur a terme aquestes estades.

En l'activitat subvencionadora de la Generalitat també hi va haver danys que són irreparables. Destaquen tres subvencions concretes, que no van poder ser fetes efectives per la paralització. Es tracta de les subvencions per al 2018 del Programa de Memòria Democràtica, les subvencions a ens locals de l'Institut Català de les Dones del 2017, i les subvencions a treballs de recerca sobre administració pública del 2017, amb un import de 420.000€, 500.000€ i 70.000€ respectivament.

Per últim, a paralització de la signatura d'acords de col·laboració va afectar l'acord entre el Departament de Treball, Afers Socials i Famílies amb el 012 per la prestació de serveis d'atenció telefònica sobre la renda garantida de ciutadania.

17. Repressió política a través dels tribunals i sota el comandament de la monarquia.

17.1. Amb l'aplicació del 155 el propi Estat ha esmenat a la totalitat els principis que orientaven l'Estat de les autonomies, convertint el TC en l'instrument d'acció política més devastador de les bases que estructuraven l'arquitectura competencial de l'Estat Autòmic, invalidant Lleis, decrets... molts d'ells aprovats per àmplies majories del Parlament de Catalunya i amb informes favorables de la Comissió de Garanties Estatutàries.

Així, el TC ha quedat totalment deslegitimats com a defensor del marc competencial del propi Estat Autòmic i paradoxalment es converteix amb un Tribunal que va contra els fonaments de la Constitució que teòricament ha de defensar.

Aquesta indefensió dels òrgans polítics de Catalunya davant la supèrbia del poder de l'Estat instrumentalitzant el poder judicial, sota el comandament de la Monarquia, posa punt i final i de forma definitiva, a la lògica de l'Estat autòmic. Aquesta situació només pot ser superada des d'una confrontació política permanent o des del reconeixement de les mútues sobiranes per obrir una negociació que cerqui de forma franca vies de solució a un conflicte polític.

Aquesta situació ha generat unes conseqüències polítiques intangibles però molt nocives pel funcionament del país en general i de l'administració catalana en particular com són la desprotecció dels òrgans polítics de Catalunya i la instauració en l'imaginari col·lectiu d'una doble autoritat política: La del poder de l'Estat versus la dels poders democràtics de Catalunya. Amb aquesta intenció es vol dividir a la societat catalana dificultant processos d'inclusió social.

En el marc també de les conseqüències polítiques intangibles es troba l'efecte de la por provocada per la repressió davant qui no obeeix els preceptes que dictamina l'autoritat de l'Estat. Seguim tenint presos polítics, represaliats i exiliats, el Tribunal suprem reitera una vegada darrera l'altra que els presos no poden gaudir dels seus drets de permisos penitenciaris perquè són perillosos de reiterar. Reiterar què? la defensa de les seves idees polítiques de forma pacífica i democràtica? Doncs sí, aquest és un fet claríssim de la voluntat política de mantenir viva la repressió per a generar por a la ciutadania a ser obedient a les pautes de l'Estat.

Aquests també han estat conseqüències polítiques de fons que ha suposat l'aplicació del 155.

17.2 El Parlament de Catalunya:

17.2.1 Manifesta que amb l'aplicació de l'article 155 i la seva validació per part del Tribunal Constitucional, aquest ha quedat totalment deslegitimad com a defensor del marc competencial del propi Estat Autonòmic.

17.2.2 Constata una manifesta indefensió del òrgans polítics de Catalunya davant del poder de l'Estat instrumentalitzant el poder judicial des de les més altes instàncies del Tribunal Constitucional, el Tribunal Suprem, l'Audiència Nacional, el Tribunal Superior de Catalunya i el control de la Fiscalia.

17.2.3 Manifesta que l'Estat Autonòmic ha fracassat i s'ha posat punt i final i de forma definitiva al règim del 78, a l'Estat Autonòmic, i aquesta situació només pot ser superada des d'una confrontació política permanent o des del reconeixement de les mútues sobiranes per obrir una negociació que cerqui de forma franca vies de solució a un conflicte polític.

18. Un cop d'estat dels poders de l'Estat espanyol.

18.1. L'aplicació del 155 representa un abans i un després pel que fa a les relacions entre Catalunya i Espanya durant aquest període de vigència de l'actual marc constitucional. L'aplicació d'aquest article constitucional ha vulnerat l'esperit de la pròpia constitució, tal i com han reconegut il·lustres catedràtics constitucionalistes de sensibilitats ideològiques diverses.

El Govern del president Rajoy, després de negar les peticions de diàleg, activa l'aplicació del 155 destituint el President de la Generalitat, els Consellers del govern de la Generalitat, dissol el Parlament i activa el poder judicial en contra dels legítims representants del poble de Catalunya elegits democràticament. Aquests són posteriorment jutjats per rebel·lió i condemnats per sedició, juntament amb els representants de la societat civil de l'ANC i Òmnium Cultural.

D'aquesta manera, l'aplicació del 155 passa a ser una acció política perfectament assimilable a un cop d'Estat executat des dels propis aparells de Estat.

I la pregunta que ens hem de fer, és perquè l'Estat espanyol no va reaccionar respectuosament amb les formes democràtiques pròpies de la política, a un conflicte polític entre Catalunya i Espanya i en canvi decideix vulnerar la seva pròpia Constitució i fer ús del poder judicial amb clara voluntat de càstig i repressió?

En la resposta a aquesta pregunta es troba la conclusió més monstruosa de tot l'afer del 155 i posa de relleu el perquè aquest fet marca un abans i un després en la pròpia política espanyola: Els aparells de l'Estat no volen reconèixer la seva pròpia realitat d'Estat plurinacional i estan disposats a reprimir per la via de la

força qualsevol expressió democràtica de les nacions que la componen. Aquesta és la qüestió.

L'Estat espanyol no ha abandonat la lluita contra la seva pròpia identitat plurinacional, està decidit a combatre-la anul·lant els drets legítims de la nació catalana. El 155 ha estat l'inici d'una estratègia política que es manté viva, amb presos polítics i exiliats, i amb accions recentralitzadores com s'ha posat de relleu amb el model de gestió de la crisi de la COVID19.

Malgrat això, mai es podrà asfixiar la veu de la majoria de la ciutadania disposada a defensar els drets i les llibertats des de la convicció de ser una nació que es vol sobirania i en forma de república.

És per això que el 155 ens demostra que aquesta voluntat s'ha de defensar contra un Estat que considera als defensors d'una nació catalana lliure i sobirana com els seus enemics.

18.2 El Parlament de Catalunya:

18.2.1 Manifesta que l'aplicació de l'article 155 va ser una acció política perfectament assimilable a un cop d'Estat executat des dels propis aparells de Estat.

18.2.2 Constata que els aparells de l'Estat no volen reconèixer la seva pròpia realitat d'Estat plurinacional i estan disposats a reprimir per la via de la força qualsevol expressió democràtica de les nacions que la componen.

19. Més enllà del 155: Estat de dret vs. Estat que tira pel dret.

19.1 El Parlament de Catalunya:

19.1.1 Constata que l'aplicació de l'article 155 va ser l'instrument jurídic previst a la Constitució que van pactar els poders de l'Estat i que el president Rajoy va executar, amb el suport del Rei Felip VI del 3 d'octubre, i la complicitat del PSOE i de Ciudadanos, partit que va néixer a Catalunya per lluitar contra la immersió lingüística, per frenar l'independentisme.

19.1.2 Constata que l'aplicació de l'article 155 ha estat un instrument al servei d'una causa política: posar fi al procés d'independència, posar fi a l'anhel majoritari a Catalunya d'exercir el dret a l'autodeterminació. Malauradament, la consecució d'aquest objectiu també ha comportat un nou empobriment de la qualitat democràtica de l'Estat.

19.1.3 Considera que l'aplicació de l'article 155 esdevé un reflex de la manca de voluntat política de l'Estat espanyol d'assumir la realitat catalana i el repte democràtic que la societat catalana va començar a teixir després de la sentència contra l'Estatut d'Autonomia de Catalunya. És una mostra, doncs, de la

incapacitat de l'Estat de resoldre amb eines polítiques un conflicte que és, essencialment, polític.

19.1.4 Manifesta que l'aplicació de l'article 155 és la contradicció d'un Tribunal Constitucional que retalla el text d'un Estatut aprovat pel Parlament i votat en referèndum pel poble de Catalunya però que sí empara la dissolució d'aquest Parlament i el cessament del Govern extralimitant-se de les prerrogatives expressament previstes per la Constitució, sense cap prisma de proporcionalitat o ponderació. Les limitacions de drets sempre són interpretades extensivament i l'atorgament de drets restrictivament, quan afecta als drets nacionals de Catalunya i al repte democràtic que hem plantejat com a societat democràtica adulta.

19.1.5 Constata que l'aplicació de l'article 155 és la síntesi d'un sistema judicial criticat per la seva manca d'independència i el mirall de la injustícia que es retorna en justícia quan traspassa les fronteres espanyoles.

19.1.6 Considera que l'aplicació de l'article 155 és la constatació que la recentralització de competències no es tradueix en una gestió eficaç i eficient de les polítiques públiques de la Generalitat de Catalunya, especialment les polítiques de caràcter social. Aquesta resposta a l'empara de l'article 155, com hem vist, va provocar uns greus danys a tota la ciutadania. Des de la salut fins a les polítiques públiques d'ocupació o empresa o al tercer sector; aquests danys, fruit de la manca de neutralitat dels govern espanyol en la seva aplicació no van fer diferències entre ciutadans a qui es causà un dany col·lectiu irreparable. I de forma concreta, va tenir una afectació punyent en els col·lectius més vulnerables, causant danys d'especial rellevància i importància a les polítiques socials. La centralització de les competències suposa una ineficàcia i ineficiència en la presa de les decisions polítiques.

19.1.7 Manifesta que l'aplicació de l'article 155 constitueix la resposta política de l'Estat a la voluntat de votar en referèndum i a la incapacitat d'acceptar els resultats democràtics d'uns comicis que, en aquest cas, van facilitar una majoria independentista al Parlament que debat i aprova propostes, amb tota la legitimitat política, que van més enllà de la unitat d'Espanya de la monarquia espanyola corrupta.

19.1.8 Constata que l'aplicació de l'article 155 ha intentat, inútilment, esdevenir el mecanisme per destruir els lideratges civils i polítics de l'independentisme amb mesures de presó i forçant l'exili. Aquesta voluntat de destruir persisteix quan la Fiscalia s'oposa a la sortida de la presó de Jordi Sànchez perquè "no hi ha una veritable assumpció delictiva" o perquè el conseller Quim Forn "persisteix en su ideari independentista".

19.1.9 Manifesta que l'aplicació de l'article 155 és la constatació d'un estat caduc, en fallida democràtica, sense capacitat de convèncer, on l'única proposta és reprimir abans que votar, la repressió com a instrument per paraitzar l'ànima de llibertats d'una majoria de catalanes i el compromís del dret a l'autodeterminació d'una majoria de la societat catalana. Un Estat, en definitiva,

que considera que el seu projecte polític està per sobre del principis democràtics essencials.

19.1.10 Manifesta que l'aplicació de l'article 155 és la resposta política a l'únic model d'estat possible a Espanya: l'estat centralitzat en el que la unitat d'Espanya està per sobre dels drets a un procés just i a les garanties d'independència d'un poder judicial, on el Tribunal Suprem o el Tribunal Constitucional demostren la seva politització davant el procés judicial de l'1 d'octubre. Un poder judicial que persisteix a limitar i retallar el poder executiu i legislatiu catalans.

19.1.11 Manifesta que l'aplicació de l'article 155 va ser el mecanisme per coaccionar les elits econòmiques de Catalunya, i per extensió –i amb un èxit nul - al conjunt del teixit productiu català, perquè traslladessin les seves seus fora de Catalunya amb una normativa aprovada exprés per a facilitar-ho.

19.1.12 Considera que l'aplicació de l'article 155 no té cobertura jurídica fora d'Espanya perquè no s'ha atorgat cap de les extradicions sol·licitades i és la constatació del no respecte als principis democràtics, als resultats electorals. Un no respecte que més enllà de les fronteres estatals, com s'ha vist en les darreres les eleccions europees, que el Tribunal de Justícia de la Unió Europea no ha emparat, precisament, per protegir els drets polítics de tots i cadascun dels catalans com a ciutadans i electors europeus.

19.1.13 Constata que l'aplicació de l'article 155 ens presenta la resposta ara i sempre donarà l'Estat espanyol davant l'exercici del dret l'autodeterminació, un dret conegut i reconegut en la legislació internacional. És la constatació que sense voluntat política i sense respecte a la democràcia no existeix una via diàleg entre Catalunya i Espanya.

19.1.14 Manifesta que l'aplicació de l'article 155 és una constatació de la tradició atàvica de l'Estat espanyol en considerar el diàleg com una feblesa i la persecució política com a raó d'Estat. És la mostra febaent que les crides al diàleg són fermes i determinades des de Catalunya, i falses i inconcretes des dels successius governs de l'Estat.

19.1.15 Manifesta que no només ens cal alliberar-nos d'un Estat en contra sinó que cal bastir una república de drets habitada per dones i homes lliures perquè els seus drets individuals i col·lectius són el fonament principal de l'Estat i la mateixa raó de ser. Un estat, en definitiva, que fa de la veu del votants a les urnes la brúixola principal de la seva acció política.

20. Una falsa normalitat. L'excepcionalitat i la repressió continuen.

20.1. Després de l'aixecament formal de l'aplicació de l'article 155 a Catalunya, els poders de l'Estat, amb la col·laboració dels partits antiindependentistes de Catalunya, han intentat imposar un fals relat de normalització de la vida política i social a Catalunya.

La realitat, però, és molt diferent. Sense que l'article 155 hagi estat vigent s'han continuat vivint episodis que evidencien que la situació d'excepcionalitat política, social i de drets a Catalunya es manté.

- Hi ha hagut una condemna al govern català processat pel referèndum de l'1 d'octubre de 2017 que vulnera drets i se sosté en raons purament polítiques.
- Els polítics catalans exiliats continuen sent perseguits activament pels poders de l'Estat espanyol.
- Desenes de servidors públics estan encausats en diferents instàncies judicials en un intent de continuar criminalitzant el referèndum de l'1 d'octubre.
- Les ingerències en la sobirania del Parlament continuen alterant-ne el funcionament. Sense anar més lluny, el president de la Generalitat ha estat inhabilitat com a president a partir de l'actuació d'un òrgan administratiu com és la Junta Electoral Central (JEC).
- El president de la Generalitat pot ser inhabilitat pel Tribunal Suprem per una qüestió de dret d'expressió també a instàncies de denúncies de partits polítics a la JEC.
- Els policies i guàrdies civils que van participar en la repressió dels ciutadans que van anar a votar per l'1-O continuen rebent condecoracions i gratificacions.

20.2 El Parlament de Catalunya:

20.2.1 Manifesta que l'article 155 a continuat "de facto" en aplicació després del seu aixecament formal amb reiterats atacs als drets dels catalans, a les nostres institucions i mantenint persones empresonades.

20.2.2 Constata que l'exili ha posat en evidència l'actuació impune de l'Estat espanyol i ha permès la defensa dels seus drets fonamentals amb majors garanties democràtiques.

20.2.3 Constata que la lluita pels drets i les llibertats en el marc d'una Catalunya independent continua sent tant vigent com necessària.